

KASKINEN
KASKÖ

HYVINVOINTI- KERTOMUS 2023

”Kaupunki on mahdollistaja, kun yhteistyön rakenteita luodaan ylitoimiala- ja organisaatorajojen. Kaupungin yhteinen kehittäminen on meidän jokaisen vastuulla, jolloin myös yhden onnistuminen sataa kaikkien yhteiseen laariin. Yhteinen identiteetti ja vahva paikalliskulttuuriylevöittää arkea ja kirkastaa monipuolista tulevaisuudenkuvaa. Vapaa kansalaistoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä.”

Lainaus Kaskisten kaupunki strategiasta

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Pohjanmaan ja Kaskisten kaupungin yleiskatsaus vuonna 2023.....	4
3. Kuntien hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen arviointi.....	7
3.1 Prosessi-indikaattorien kautta HYTE-kertoimen tarkastelua	9
3.2 Tulosindikaattoreiden tarkastelu	15
3.2.1 Elinolot	15
3.2.2 Elintavat.....	19
3.2.3 Terveystila.....	20
3.2.4 Mielensterveys	21
3.2.5 Elämänlaatu.....	22
3.2.6 Osallisuus.....	23
3.2.7 Turvallisuus.....	24
3.2.8 Sivistystoimi.....	26
3.2.9 Kulttuuritoimi	27
3.2.10 Tekninen toimi.....	29
3.2.11 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa	31
Lähteet.....	32

1. Johdanto

Kuntalain (2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä velvoittaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kunnan toimialoilla. Se parantaa kuntalaisten elämänlaatua, lisää työllisyyttä ja tuottavuutta sekä hillitsee sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua.

Kunnan tulee edistää ja seurata kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia, mihin voidaan muun muassa viitata tekemällä hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma. Näiden teosta määrätään Terveydenhuoltolaissa 1326/2010 12 § ja Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 6 §, jossa myös määritetään, että kunnan tulee raportoida kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä kunnanvaltuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava kunnanvaltuustolle kattavampi hyvinvointikertomus vähintään valtuustokausittain. Kunnissa tulee olla myös käytössä päätösten vaikutusten ennalta arviointi.

Soteuudistuksen myötä Terveydenhuoltolaki 1326/2010 kumottiin 1.1.2023 alkaen, ja Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 astui voimaan. Uudessa laissa 6 §:ssä kuvataan kunnan velvollisuudet valvoa ja raportoida kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Lakimuutoksen asuessa voimaan, vastuu sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamisesta siirtyi kunnilta hyvinvointialueelle. Kunnan tulee tukea osaltaan hyvinvointialueita tietotaidollaan ja lähettää heille kunnan laatima hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma. Kuntien vastuulle jää ennaltaehkäisevä työ, sekä tarkastella koko kunnan toimintaa kuntalaisten terveyttä- ja hyvinvointia tukevana.

Hyvinvointikertomus kokoaa eri lähteistä tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin liittyvistä tekijöistä. Kaskisten kaupunki on ostanut tilastopalvelun Kuntamaisema, jossa on viranhaltijoiden mahdollista seurata itselleen tärkeiden tilastojen mahdollisimman ajantasaista tietoa. Kuntamaisemaan on koottu erilaisista lähteistä nostettavat tilastot myös hyvinvointikertomuksen näkökulmasta.

Hyvinvointikertomuksen tavoite on koota tietoa mitä kuntaan kuuluu ja miten hyvinvointisuunnitelmaa on toteutettu ja seurata erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta, sekä huomioida erilaiset tilanteet, jotka vaikuttavat tuloksiin. Hyvinvointisuunnitelman,

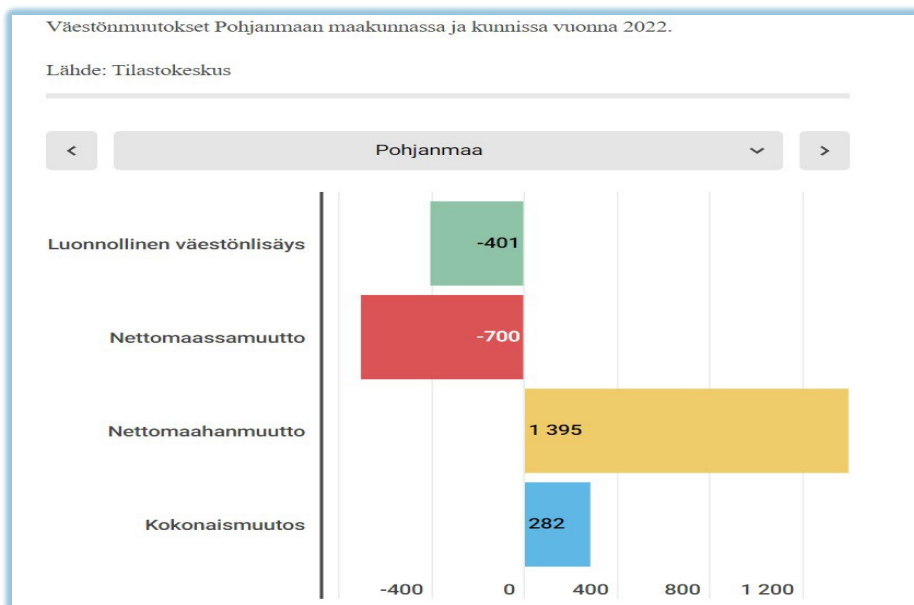
kuntastrategian ja muidenkin kuntien suunnitelmien tulisi linkittyä yhteen ja sitä kautta saadaan vahvistettua vaikuttavuutta.

Kaskisten osalta osassa tilastoja on haasteena se, että tietoja ei ole saatavilla. Osa johtuu siitä, että olemme hyvin pieni kaupunki ja esimerkiksi yksilöön liittyvät kysymykset (esimerkiksi lasten liika lihavuus) eivät nouse tilastoon näkyviin, mikäli haaste on niin pienellä osalla yksilöitä, että olisi tunnistettavissa tilastoon nousseet henkilöt. Toinen syy tilastojen puuttumiseen on se, että meillä ei ole täytetty joka sektorilla tulleita tilastokyselyitä ja TEA-viisareita. Tähän kertomukseen kirjataan myös nyt puuttuvat tilastot, jolloin saadaan tietoon jokaiselle sektorille mihin tulee kiinnittää tulevaisuudessa tilastojen osalta huomiota.

Työntekijöiden vaihtuvuus on selkeästi tuonut osan haasteesta ja joitain tilastoja täytetään vain noin joka toinen vuosi, joten sen jääminen väliin vaikuttaa pitkään meidän ”hyvinvoinnin pisteisiin” ja tätä kautta HYTE-kertoimeen.

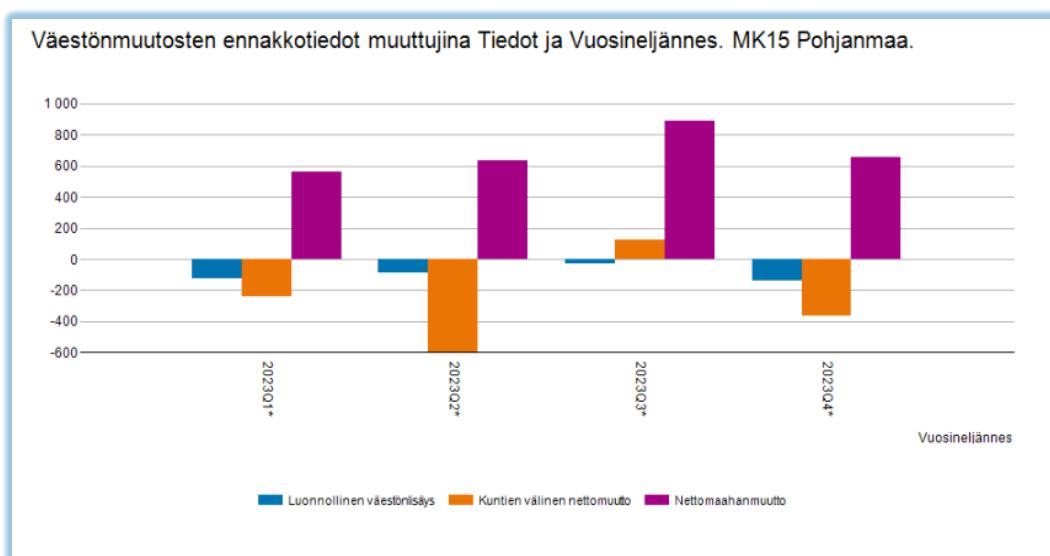
2. Pohjanmaan ja Kaskisten kaupungin yleiskatsaus vuonna 2023.

Pohjanmaan asukasluku on noussut vuonna 2022 ja 2023. Luonnollinen väestönlisäys ja maakutien välinen muutto aiheuttaa väestötappiota, jota kompensoi nettomaahanmuutto saaden aikaan positiivisen väestönlisäyksen. Tämä osaltaan kertoo sitä, että suomen- ja ruotsinkielisten osuus alueella vähenee ja muun kielisten osuus kasvaa, joka tulee huomioida palveluiden järjestämisessä. Kaskisten osalta muunkielisten osuus on 2022 ollut 14 % ja vuonna 2023 se on kasvanut edelleen, mutta virallista lukua ei ole vielä vahvistettu tämän hyvinvointikertomuksen laatimisajankohtaan mennessä. Muun kielisiin lasketaan ainoastaan sellaiset, joilla on kotikunta Kaskisissa.

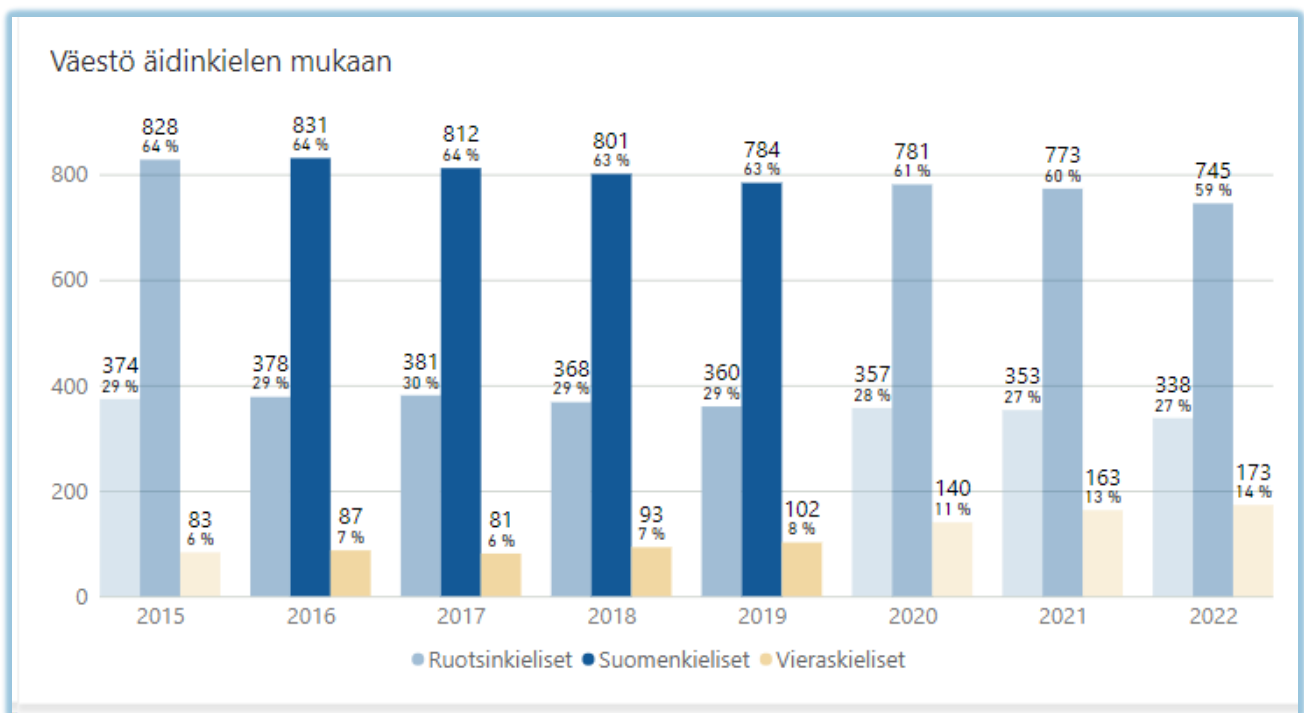
Väkiluku Pohjanmaalla oli vuoden 2022 lopussa 176 323 ja vuoden 2023 lopussa 177 605. Väestön lisäys on 1282 henkilöä.

Kuva 1 Pohjanmaan väestönmuutos 2022

Kuva 2 Pohjanmaan väestönmuutos 2023

Kaskisten väestöä on hyvä tarkastella myös kielijakaumien mukaisesti. Vieraskielisten osuus kasvaa tasaisesti ja se tulee huomioida kaupungin erilaisissa toiminnoissa. Vuonna 2023 osalta tiedetään, että vieraskielisten osuus on kasvanut reilusti. Lopullista tilastoa ei ole vielä vuoden vaihteesta saatavilla. Tulevaisuuden kysymyksiä onkin, miten saadaan tuettua kaupungin yhtenäisyyttä ja osallisuutta, miten saadaan tiedotettua siten, että tieto saadaan erilaisille väestöryhmille mahdollisimman tasapuolisesti ja sujuvasti. Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen myös erilaisten kielten ja kulttuurien yhteensovittaminen tuo rikkauden lisäksi myös omia erityisiä tarpeita. Kotouttamisen tarve kasvaa ja KOTO24 uudistuksen myötä kuntien velvoitteet myös kasvavat erilaisten kotouttamisen toimenpiteiden osalta, sekä kunnalle jäävä kotouttamisvelvoite kasvaa koskemaan erilaisia väestöryhmiä (pois lukien työkäiset työnhakijat, jotka kuuluvat TE-palveluiden kotouttamiseen). Kotouttamisen merkitys on iso, koska meillä on prosentuaalisesti merkittävä osa muualta tulleita. Tämä tulee huomioida myös kaupungin toiminnoissa ja tukea heidän osallisuuttaan. Iso merkitys on kolmannen sektorin toimintojen tukemisella, jossa tehdään paljon työtä, joka tukee syrjäytymisen ehkäisyä ja avaa mahdollisuuksia kaikille osallisuuteen.

Kuva 3 Kielten jakauma ja muutokset viime vuosina

Kaskisten kaupungin väkiluku on vaihdellut kuluneena vuotena paljon. Vaihtelua aiheuttaa osittain turvapaikan hakijoiden ottamat kotikunnat ja myös monen heistä siirtyminen kotikunnan ottamisen

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

jälkeen muualle. Vuoden 2022 joulukuussa väkiluku oli 1256. Vuoden 2023 joulukuun väkiluku oli 1208.

Väkiluvun muutos kuukausittain Befolkningsförändring månadsvis							
Kuukaudet Månader	Elävänä syntyneet Levande födda	Kuolleet Döda	Luonnollinen väestönlisäys Naturlig folkökning	Kuntien välinen nettomuutto Nettoflyttning mellan kommuner	Nettomaahanmuutto Nettoinvandring	Kokonaismuutos Total förändring	Väkiluku Folkmängd
2023-01	0	1	-1	-3	0	-4	1 252
2023-02	0	2	-2	-5	0	-7	1 245
2023-03	0	1	-1	-5	6	0	1 245
2023-04	1	4	-3	-1	5	1	1 246
2023-05	0	1	-1	-4	-1	-6	1 240
2023-06	0	2	-2	-11	0	-13	1 227
2023-07	0	0	0	-3	8	5	1 232
2023-08	1	0	1	-17	1	-15	1 217
2023-09	2	2	0	2	7	9	1 226
2023-10	1	3	-2	-5	0	-7	1 219
2023-11	0	2	-2	-2	4	0	1 219
2023-12	2	1	1	-11	0	-11	1 208
Yhteensä	7	19	-12	-65	30	-48	1 208

Yllä oleva tilasto kertoo meille väestönmuutosten aiheuttajat. Luonnollinen väestönmuutos (syntyneet ja kuolleet) ovat meillä negatiivinen. Kuntien välinen nettomuutto on runsasta. Tähän osaltaan vaikuttaa Ukrainan sodan tuomien turvapaikan hakijoiden ottamat kotikunnat ja sen jälkeen he ovat vaihtaneet asuinkuntaa. Netto maahanmuutto tasapainottaa väkiluvun tappiota. Lukuja kuukausittain tarkasteltaessa kesäkuu ja elokuu ovat kuntien välisen muuton osalta vahvasti negatiiviset. Tähän osittainen selitys löytyy ainakin koulujen loppumisesta ja Kaskislaiset nuoret muuttavat pois, koska meillä ei on hyvin kapeat mahdollisuudet jatko-opintoihin. Osa lähtee jo kesäkuussa, saadessaan kesätyötä muualta ja elokuussa kun koulut alkavat on toinen muuttojen ajankohta.

3. Kuntien hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen arviointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on rahallinen kannustin, eli kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivista toimintaa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Alla olevasta kaaviosta ilmenee, miten HYTE-kerroin muodostuu. Kertoimien muodostumista voi tutkia lisää [HYTE-kerroin – kannustin kunnille - THL](#) -sivustolta.

Kuntien HYTE-kerroin				
Prosessi-indikaattorit		Tulosindikaattorit		
Liikunta	Kuntajohto	Ylipaino	Koettu terveys	Koulu-pudokkaat
Peruskoulut	Kulttuuri	Työkyvyttömyyseläke	Kaatumishoitojaksot	Toimeentulotuki

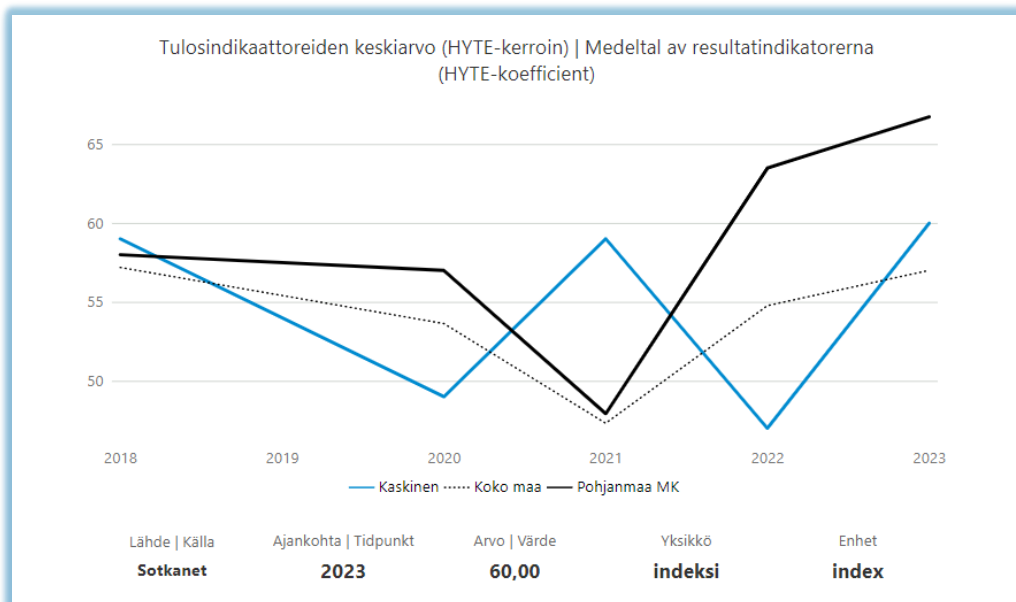
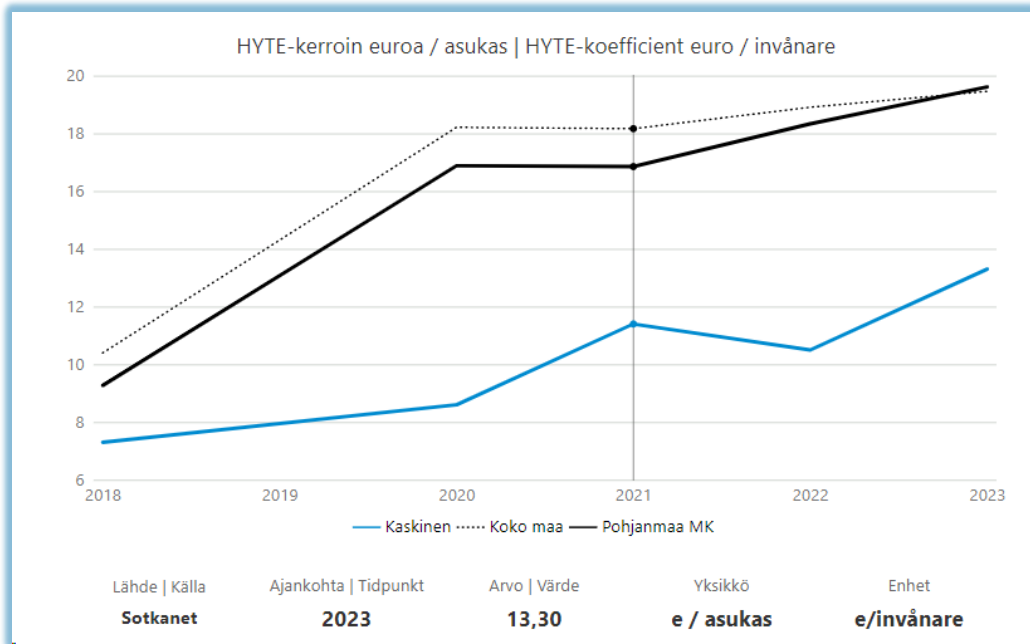
Prosessi-indikaattorit on kerätty THL:n TEA-tiedonkeruiden yhteydessä suoraan kunnista. Näitä indikaattoreita voi kuka tahansa tutkia ja vertailla alueisiin tai muihin kuntiin. Kaskisten osalta tämänhetkiset tulokset löytyvät [Tulokset - TEAviisari - Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä](#) -linkin alta.

TEA-viisareihin vastaaminen tapahtuu osastoittain kahden vuoden välein. Parittomina vuosina osa ja parillisina osa. Mikäli viisareihin ei ole vastattu, kunnan tulos on nolla. Vastaaminen tulisi tehdä aina laajalla yhteistyöllä (esimerkiksi johtoryhmässä tai sivistisosaston eri osa-alueet edustettuna heidän kenttensä kyselyyn vastaamisessa).

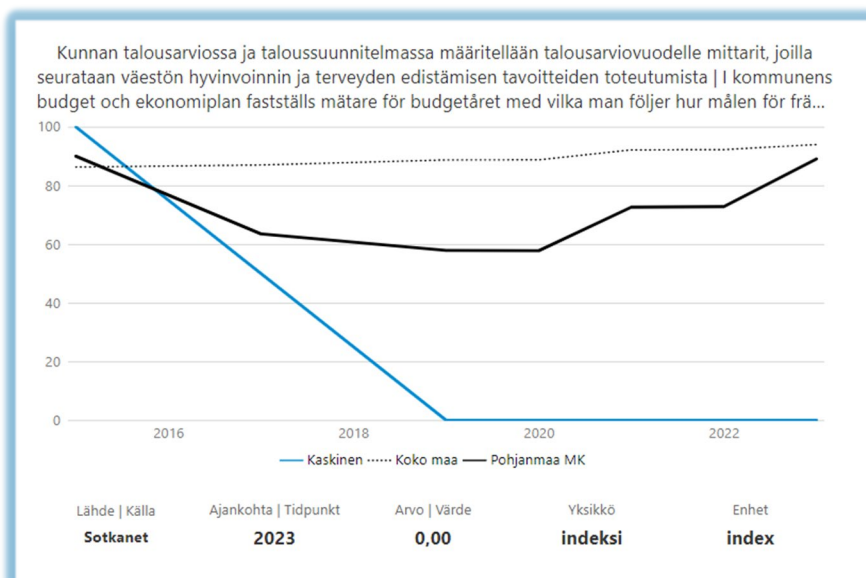
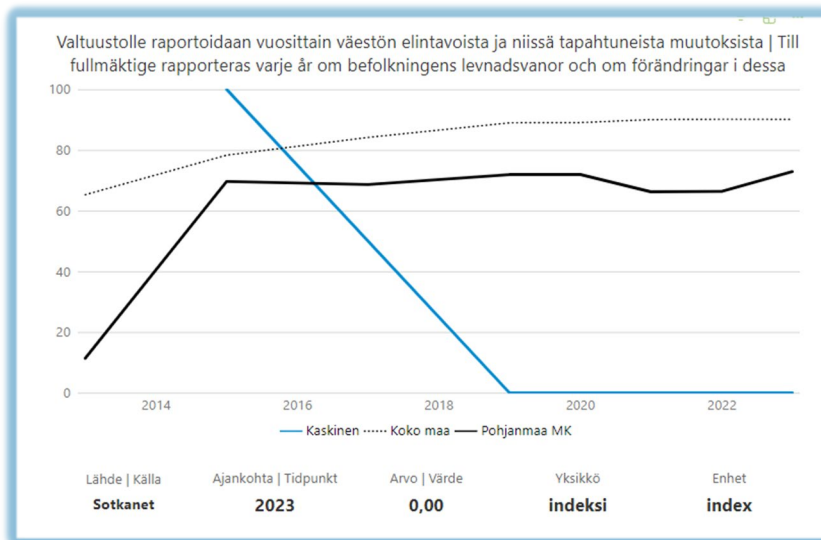
Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

Alla olevissa tilastoissa on verrattu Kaskista koko maan, sekä Pohjanmaan lukuihin. Ensimmäisessä kaaviossa näkyy HYTE-kerroin euroina. Vaihteluväli on noin 7,50 eurosta 22 euroon / asukas valtakunnan tasolla. Alemmassa kuvassa on yhteisten tulosindikaattoreiden keskiarvo. Kummatkin mittarit ovat lähteneet nyt selkeästi nousemaan, ja jatkossa tarkastelemme miltä tilastojen valossa näyttää minkäkin sektorin tulos ja samalla analyysiä tulokseen liittyen.

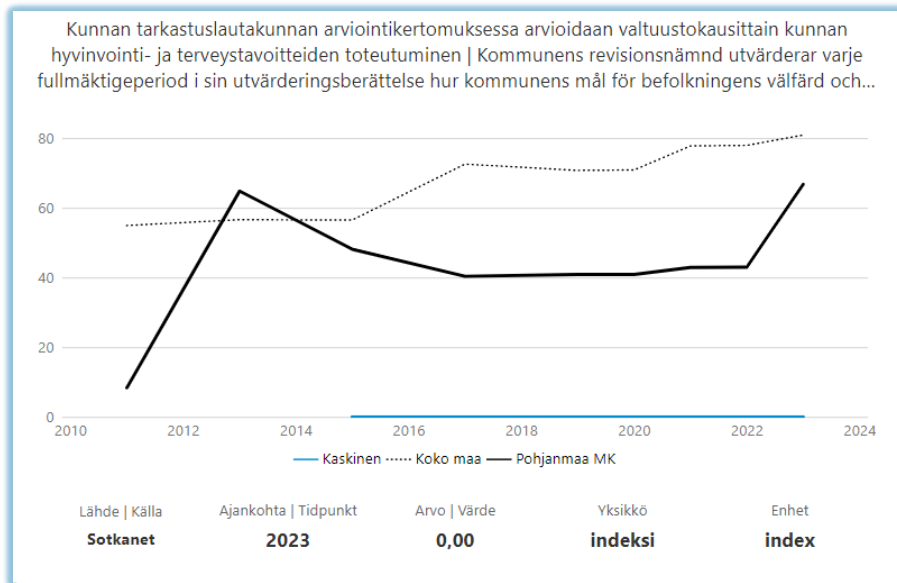

3.1 Prosessi-indikaattorien kautta HYTE-kertoimen tarkastelua

Kaskisten kaupungin tulee laatia vuosittain hyvinvointikertomus ja sen pohjalla toimii hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelma on laadittu nyt vuosille 2023–2026 ja sen toteutumista seurataan hyvinvointityöryhmän tasolla vuosittain (suunnitelma liitteenä). Lisäksi toimien vaikuttavuutta arvioidaan näiden THL:n määrittelemien indikaattoreiden valossa hyvinvointikertomuksessa ja apuna käytetään etukäteen määriteltyjä tilastoja. Alla olevat tilastot kertovat, että tämä työ on ollut meillä puutteellista, mutta asiaan on nyt 2023 päästy puuttumaan ja se tulee näkyviin tilastojen päivittyessä. Lisäksi tarkastuslautakunnan tulee ottaa tilinpäätöksessään kantaa hyvinvoinnin näkökulmasta myös.

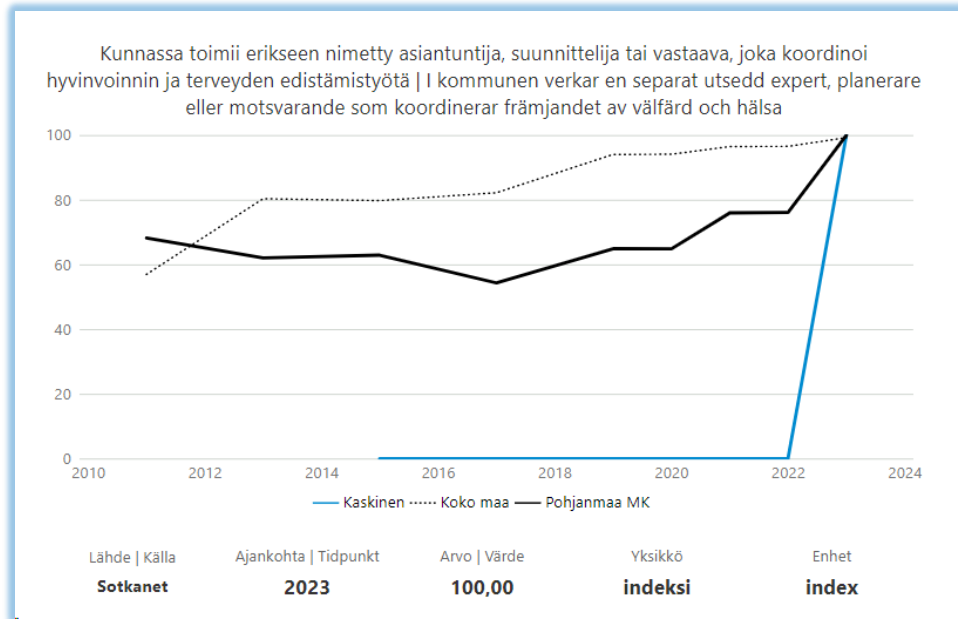
Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

Kaskisissa on nimetty hyvinvointi- ja henkilöstöpäällikkö, jonka toimenkuvaan kuuluu hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyön koordinointi. Haasteena on kunnan koko ja tehtävien jakaminen pienessä organisaatiossa siten, että kaikki kunnan toimialat ehtivät osallistua oman sektorin osalta hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen työhön.

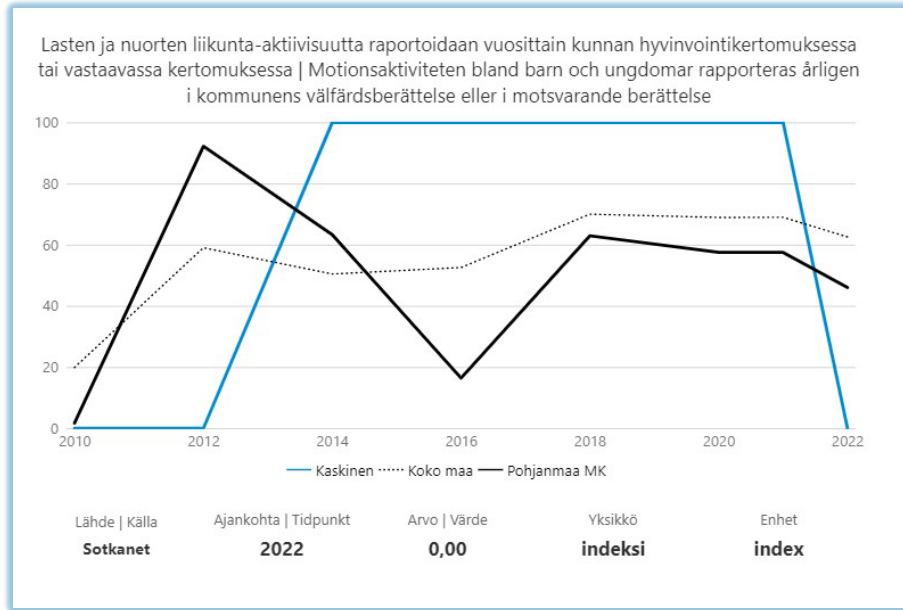
Kunnassa on järjestetty kuntalaisille kysely kuntastrategiaan liittyen ja myös asukastilaisuuksia on järjestetty. Viimeksi meillä on ollut asukkaille alueen kehittämiseen liittyvä paneelikeskustelu, jossa on ollut kutsuttuna jokaisesta puolueesta valtakunnan vaikuttajia. Huhtikuussa oli ”Hyvän asumisen ilta, näkökulmia asumisen kehittämiseen”, johon oli kaupunkilaiset tervetulleita ja tilaisuudessa oli asiantuntijoita alustamassa keskustelua. Joulukuussa 2023 oli vuokra-asumisen ilta, jossa oli asiantuntijoita vuokra-asumisen edistämiseen liittyvää neuvontaa. Kaskisissa on huomioitu asukkaita ja heidän mahdollisuuksiaan osallistua huomattavasti enemmän, kuin mitä on ohjeellinen minimi.

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

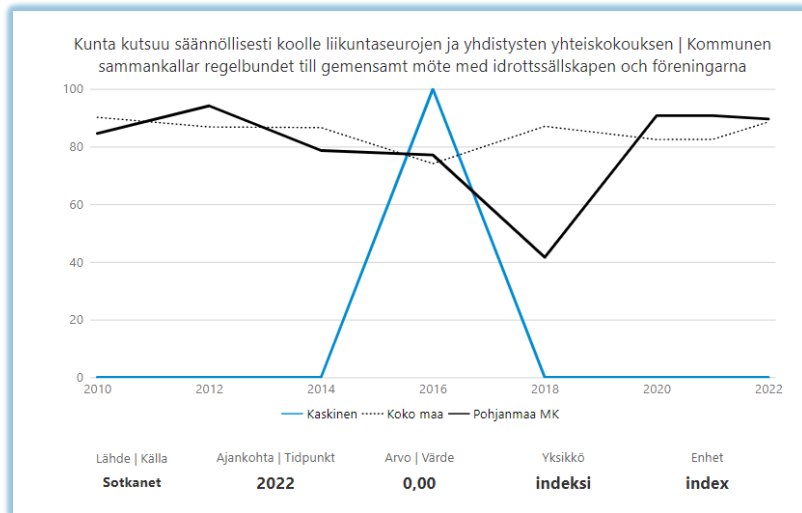

Alla olevan tilaston osalta on epäselvyys mistä on noussut lasten- ja nuorten aktiivisuuden raportointi aiemmin, jolloin ei ole ollut laadittuna hyvinvointikertomusta.

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

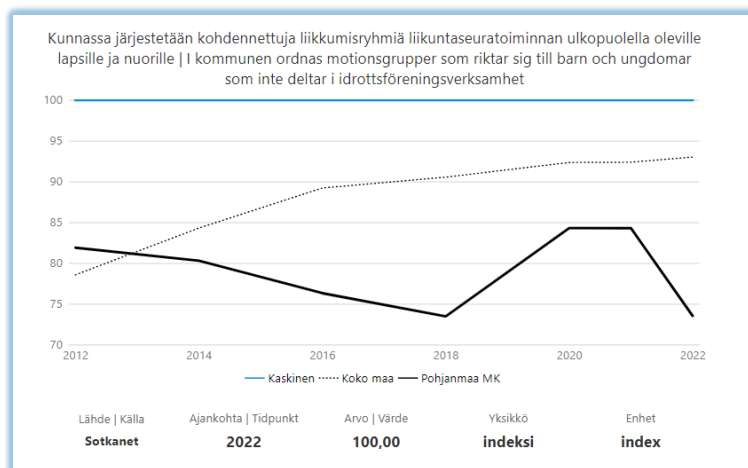
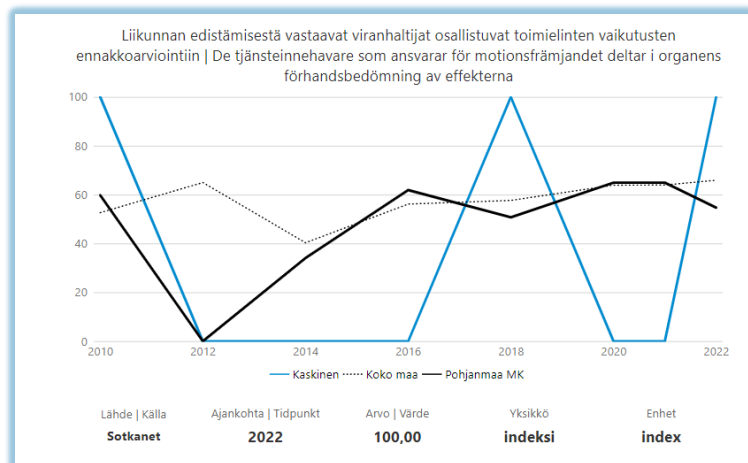
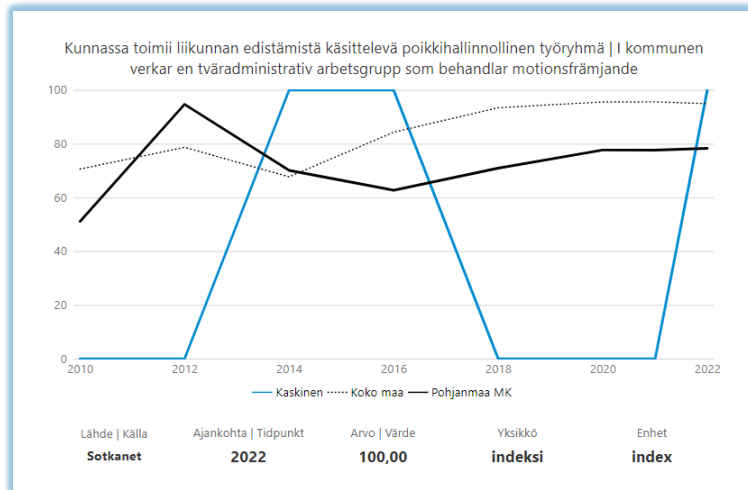

Kunnille on asetettu ohje, että kuntien tulisi kutsua yhdistyksiä koolle kerran vuodessa. Kaskisissa tämä on toteutettu vuonna 2023 kaksi kertaa ja vuonna 2022 kerran. Jostain syystä tämä ei ole myöskään noussut alla olevaan tilastoon.

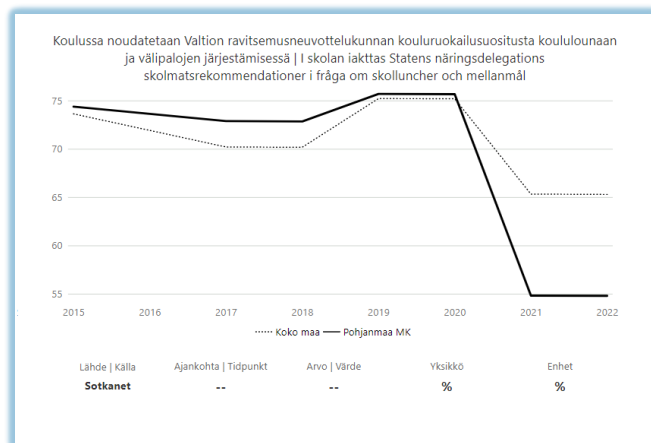
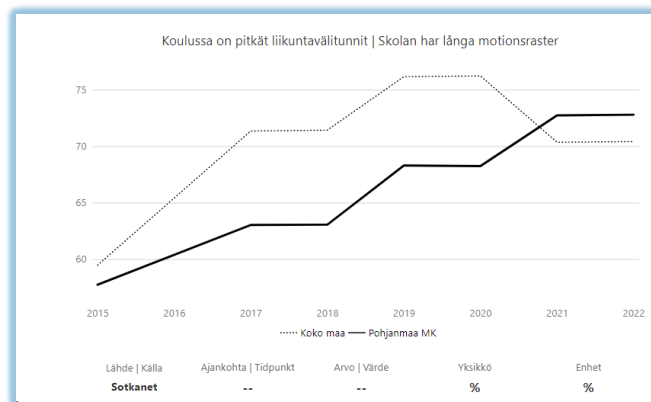
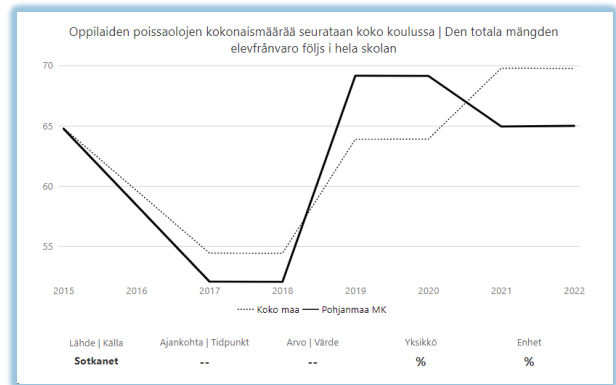
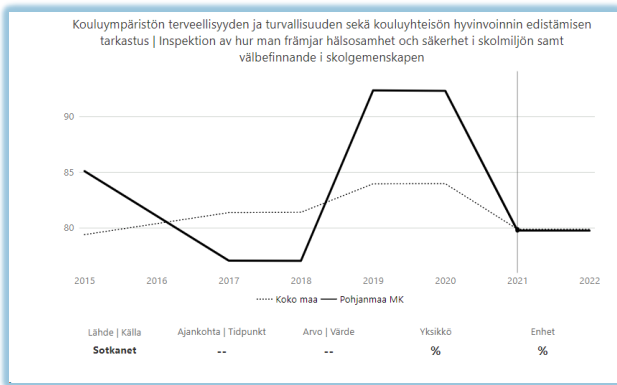
Liikunta

Liikuntaan liittyvät tilastot kertovat meillä liikuntasektorin osalta raportoinnin olevan hyvin ajan tasaista ja liikuntasektorin poikkihallinnollinen työryhmä on toiminnassa. Poikkihallinnollisuus tarkoittaa yhteistyötä eri sektoreiden kesken (esimerkiksi erilaisten liikkumista tukevien ratkaisujen miettiminen teknisen toimialan avulla).

Koulut

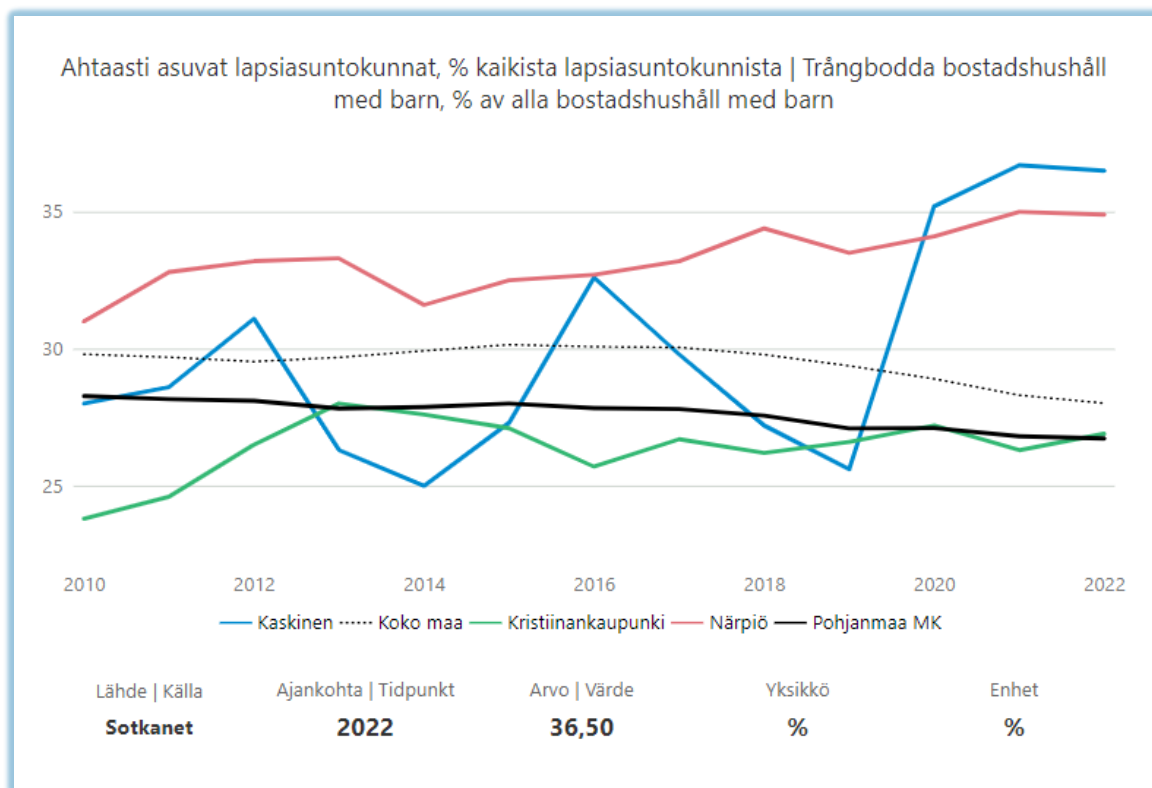
Kouluympäristön ja koulujen osalta raportointi on jäänyt tekemättä, jonka vuoksi tilastot eivät näytä hyviltä Kaskisten osalta. Oppilaiden poissaoloja kuitenkin seurataan systemaattisesti ja meillä on kouluilla käytössä Wilma-järjestelmä. Tilastojen tuominen näkyville ja hyvinvointikertomuksen yksi tehtävä on myös kiinnittää huomiota tulevaisuudessa eri sektoreilla odotuksiin, sekä tiedostaa mitä asioita tilastoista meillä on jäänyt raportoimatta. Tässä esitetyt tilastot eivät vastaa kaikilta osin todellisuutta ja tehtyä käytännön työtä. Ongelma on ollut raportoinnin puutteellisuudessa.

3.2 Tulosindikaattoreiden tarkastelu

3.2.1 Elinolot

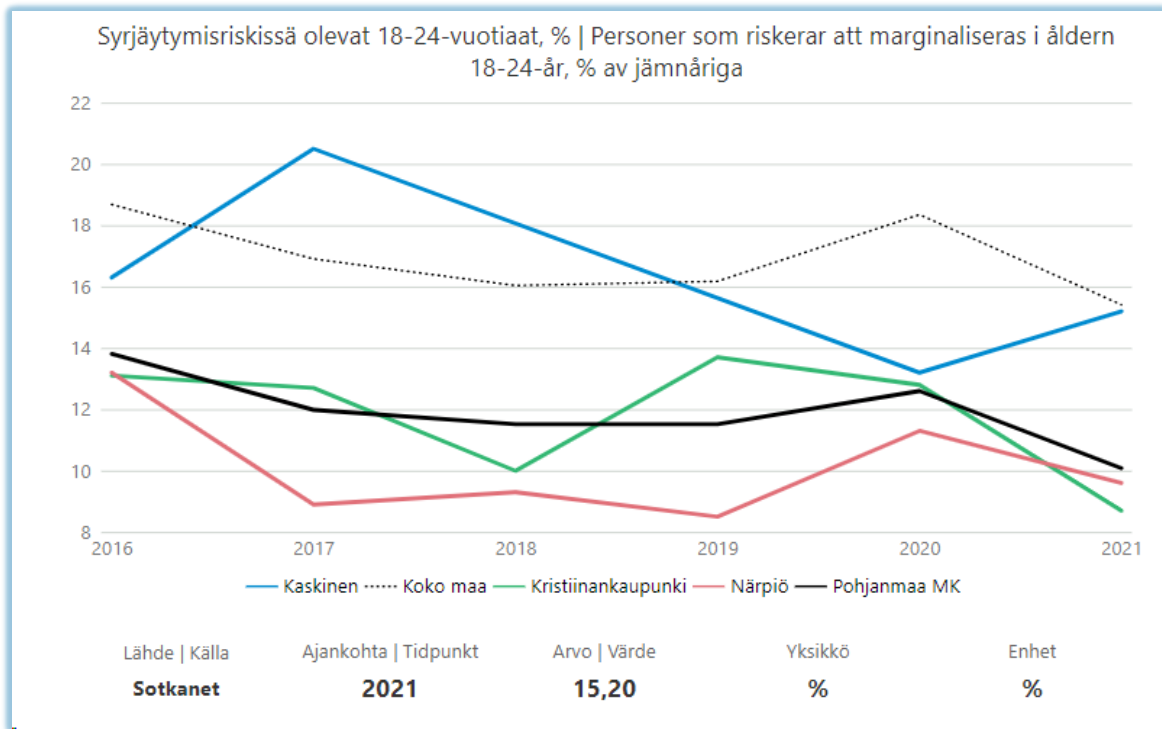
Tämän osion alle on kuvattu elinoloja kuvaavia tilastoja. Tilastot kertovat meille, että Kaskisissa asutaan lapsiasuntokuntien osalta ahtaammin, kuin muualla maassa keskimäärin, samoin Närpiössä. Asian taustoja voidaan pohtia yhdistämällä erilaisia tilastoja ja tutkimalla. Osana voisi nähdä sen, että Kaskisissa on useampia muualta maailmasta tulleita perheitä, jotka asuvat ahtaammin verrattuna tavallisiin suomalaisiin perheisiin. Heitä voi asua myös useampia perheitä ajoittain samassa asunnossa.

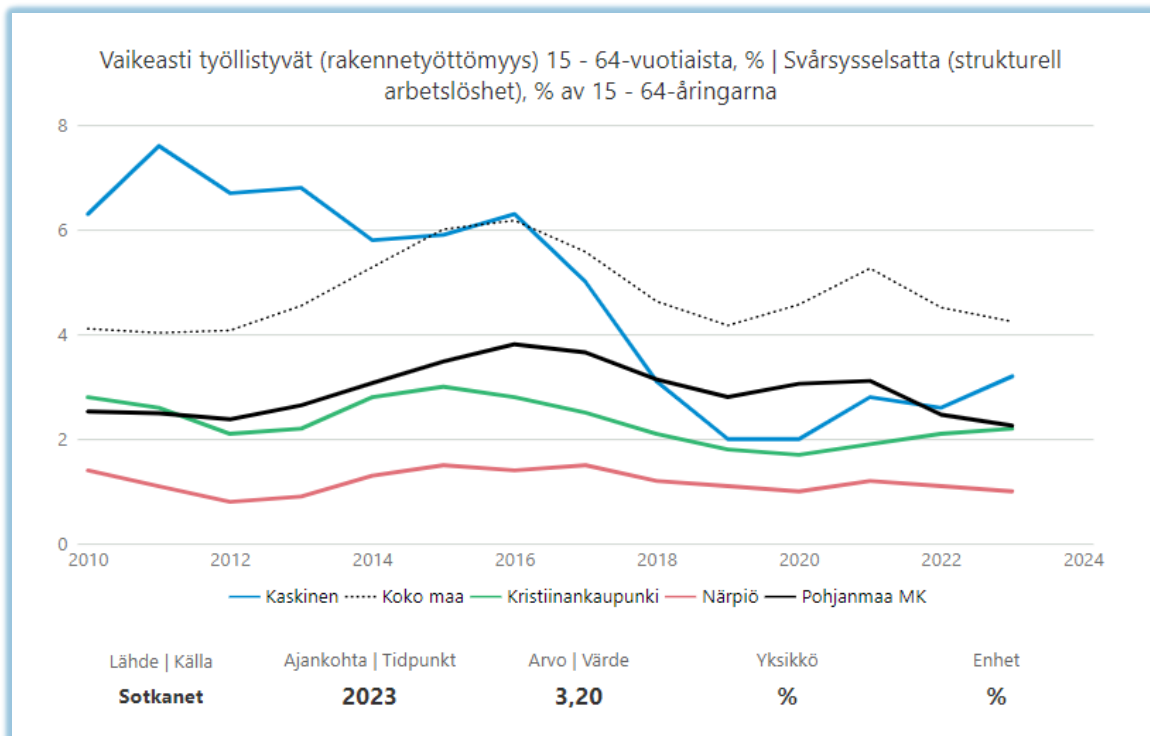
Syrjäytymisriskissä olevien nuorten määrä on nousussa Kaskisissa, kun muualla se on ollut selkeästi laskussa. Tilasto on päivittyntä viimeksi vuonna 2021, joten nämä tilastot tulevat paljon jäljessä, mikä hankaloittaa tilastojen valossa puuttumista oikea-aikaisesti. Sen vuoksi kaupungin on kiinnitettävä huomiota jatkuvaan ennaltaehkäisevään työhön ja esimerkiksi etsivän nuorisotyön toimivuus on merkityksellistä, sekä nuorille tarjottavat mahdollisuudet harrastaa ja osallistua.

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

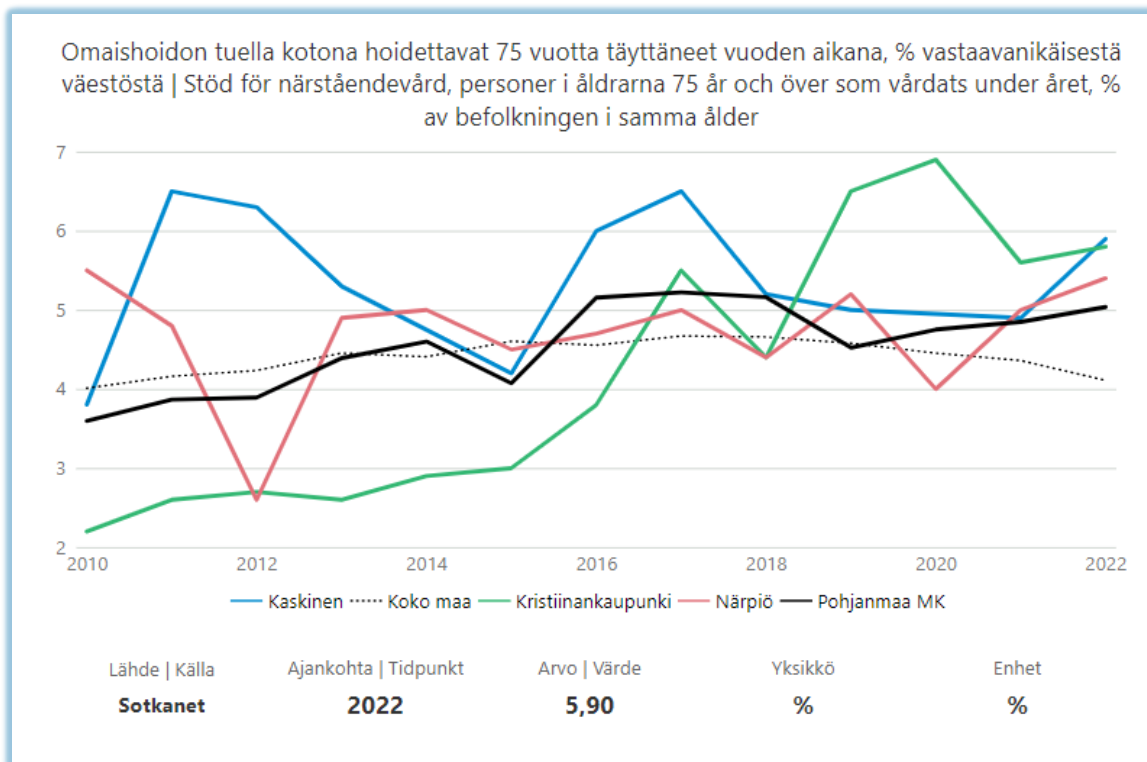
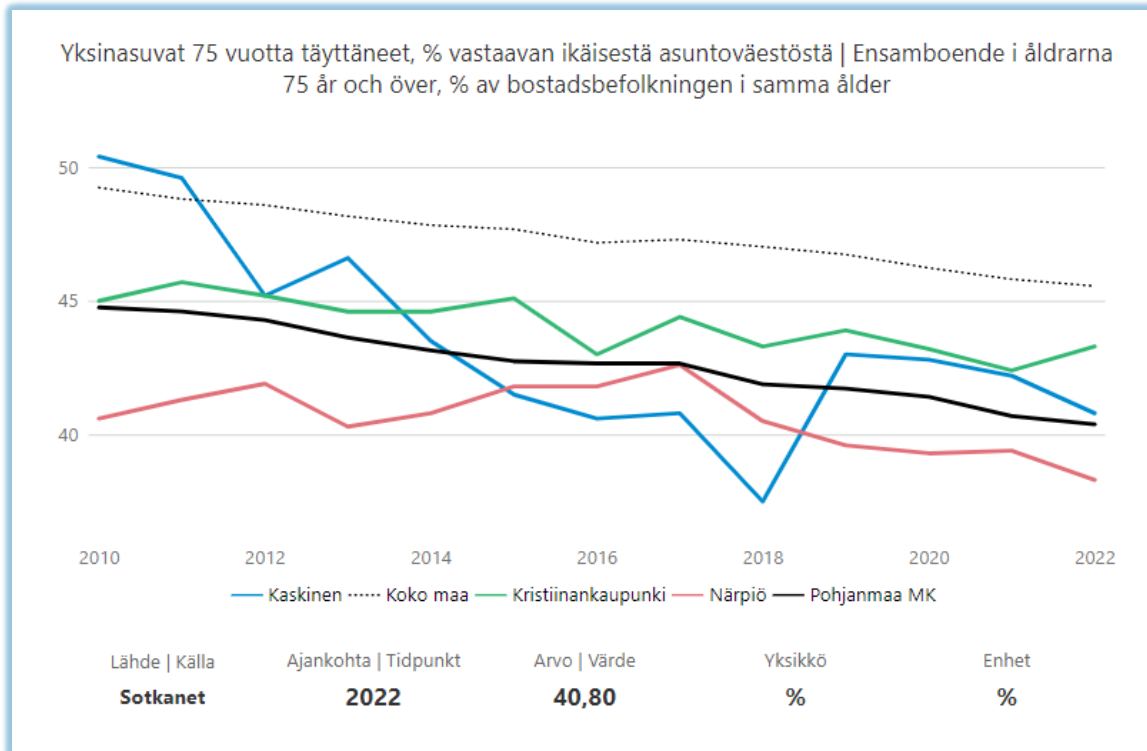

Työttömyyden hoito on jatkuvassa murroksessa. Vuonna 2023 tuli mukaan hyvinvointialue, jolloin sosiaalityö ja ns. vaikeasti työllistyvien TYP-työ siirtyi painopisteeltään hyvinvointialueelle. Tulevaisuudessa työllisyyden hoito siirretään takaisin kunnille ja siihen tarkoitukseen tulevat vastaamaan työllisyysalueet.

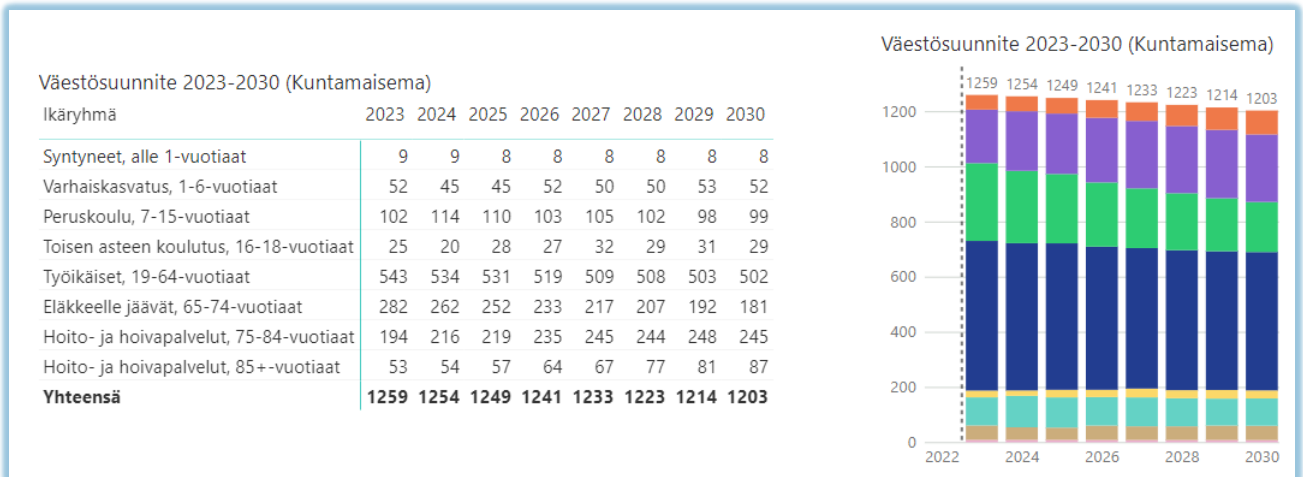
Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

Ikäihmisten osalta on nostettu esiin yksinasuvien määrä, sekä omaishoidontuella hoidettavien määrä kunnassa.

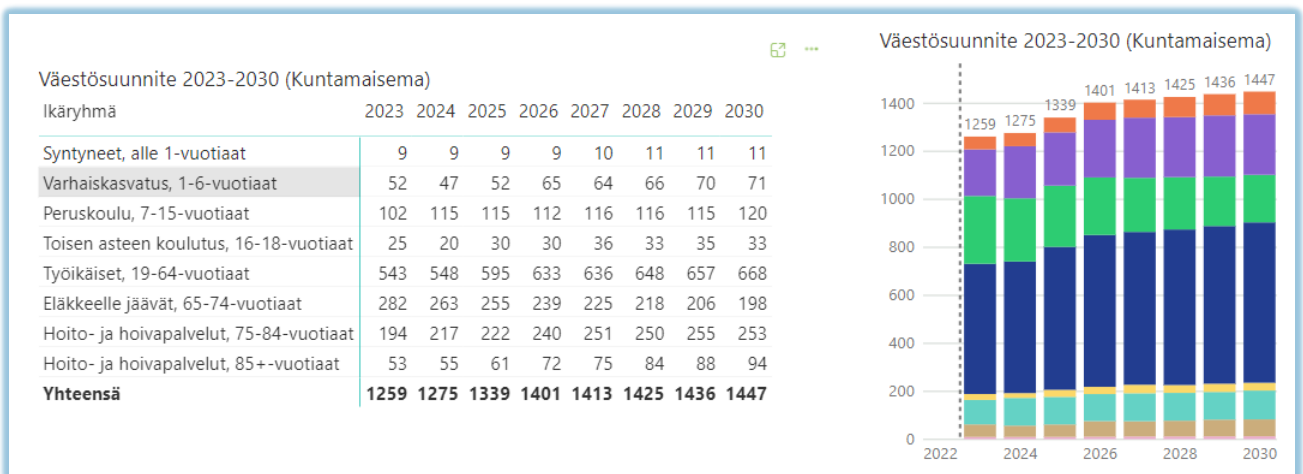

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

Kuntamaiseman kanssa on luotu asukasluvun kehityksen osalta kaksi erilaista tulevaisuuden ennustetta. Toisessa skenaariossa mennään nykytilastojen valossa ja toinen on luotu sen pohjalta, jos tehdashanke toteutuu. Siinäkin mallissa on otettu hyvin maltilliset odotukset Kaskisiin tulevasta asukasmäärästä. Tilastoissa ei ole huomioitu tilannetta, että tilapäisensuojelun asiakkaita ohjataan nyt 2024 aktiivisesti hakemaan kotikuntaa 12 kk oleskelun jälkeen.

Kuva 4. Skenaario 1; Kaskisten väestön kehitys ilman tehdashankkeen toteutumista.

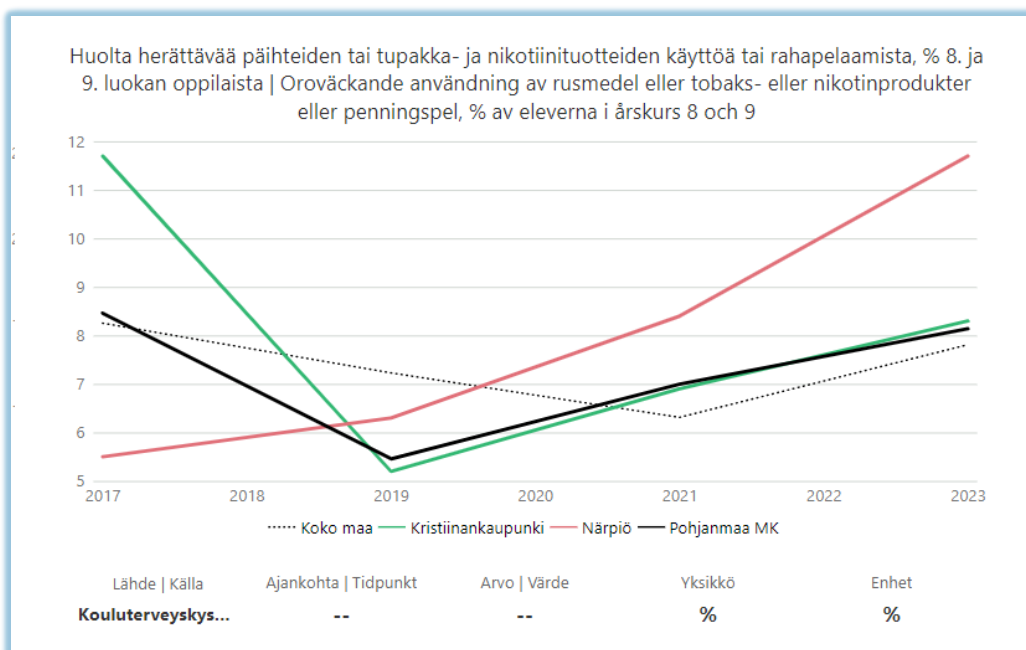
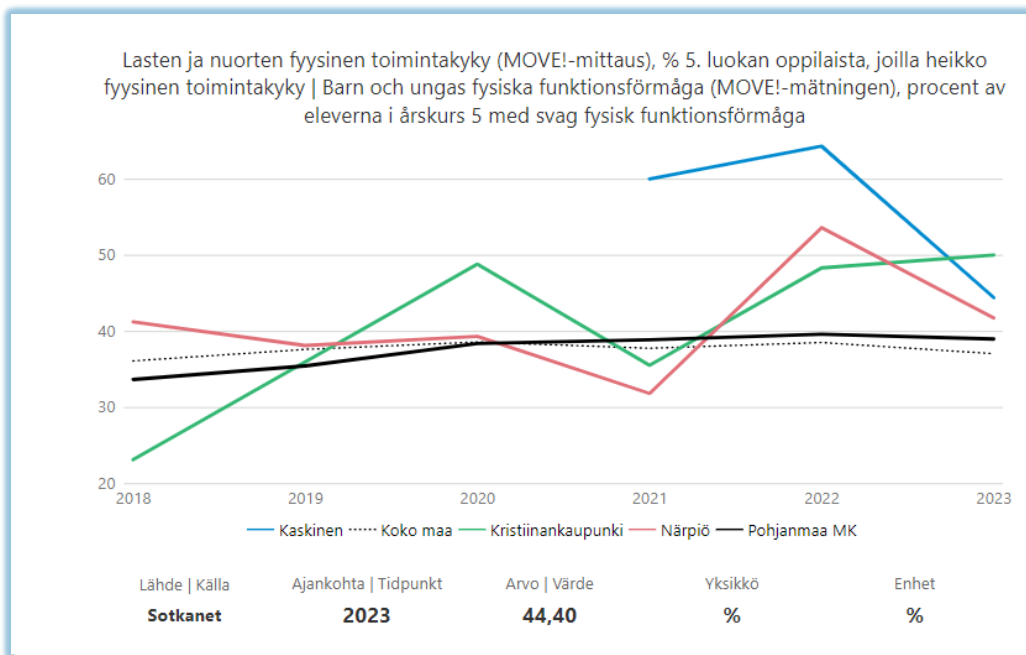

Kuva 5. Skenaario 2; Kaskisten väestönkehitys tehdashankkeen toteutuessa.

3.2.2 Elintavat

Elintapamittarit ovat laajat, mutta valitettavasti Kaskisten osalta on jäänyt tilastoimatta useita tilastoja (Esimerkiksi lasten ylipainotilastot jääneet tilastoimatta, tai sitten meillä ylipainoisia on niin vähän, että tilastoa ei voida kirjata, yläkouluikäisten ja jatko-opiskelijoiden osalta tilastot menevät Närpiöön tai Kristiinankaupungin tilastoihin, koska meillä ei ole omia kouluja.).

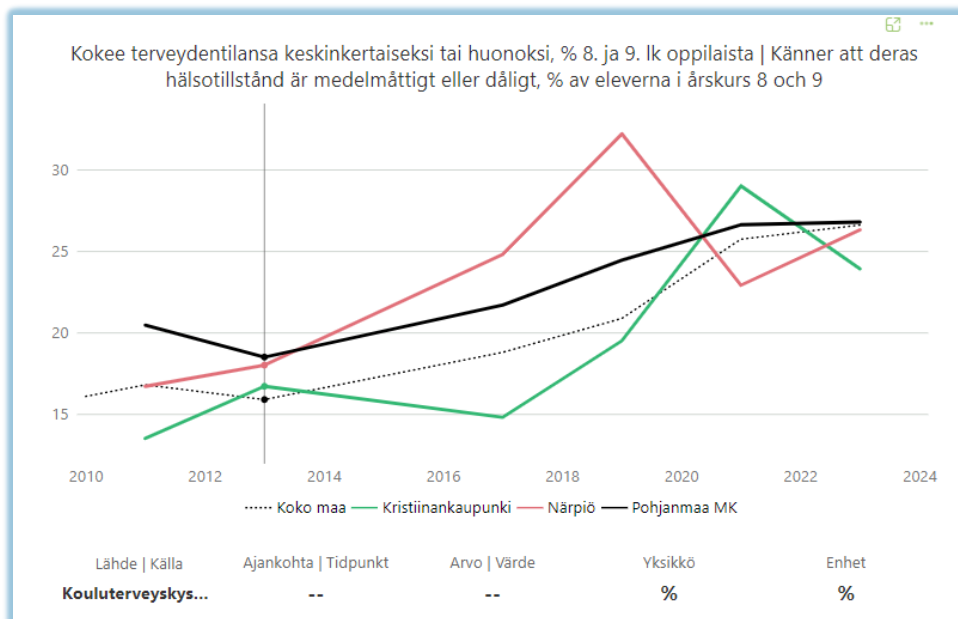
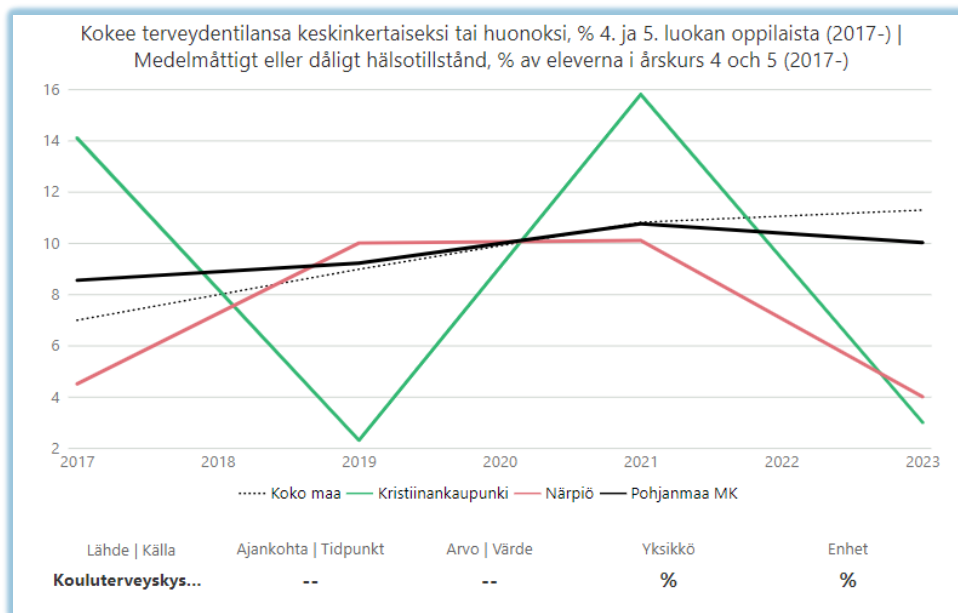
MOVE- testit tehdään 5-luokkalaisille alakoulun liikuntatunnilla.

3.2.3 Terveystila

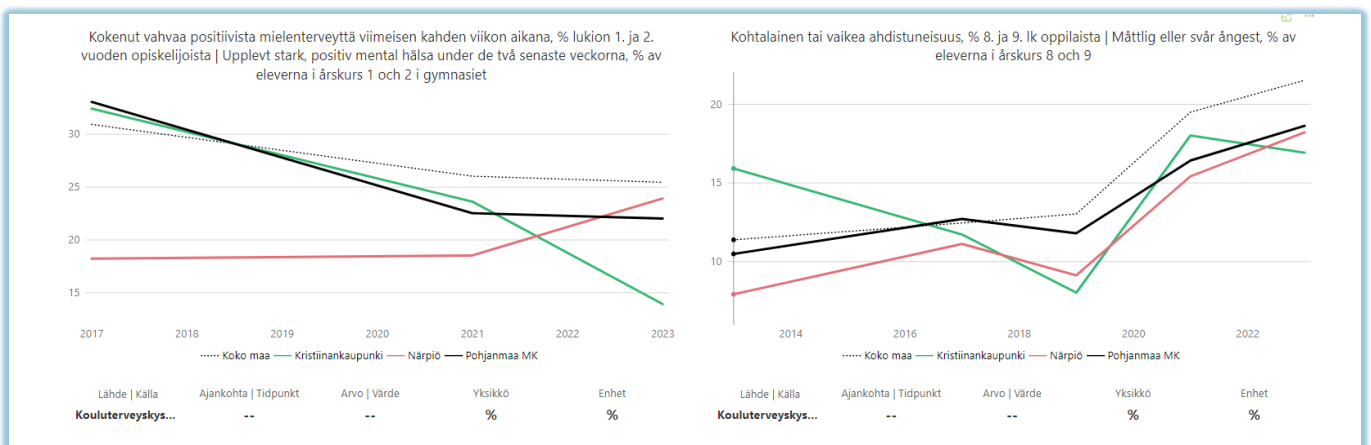
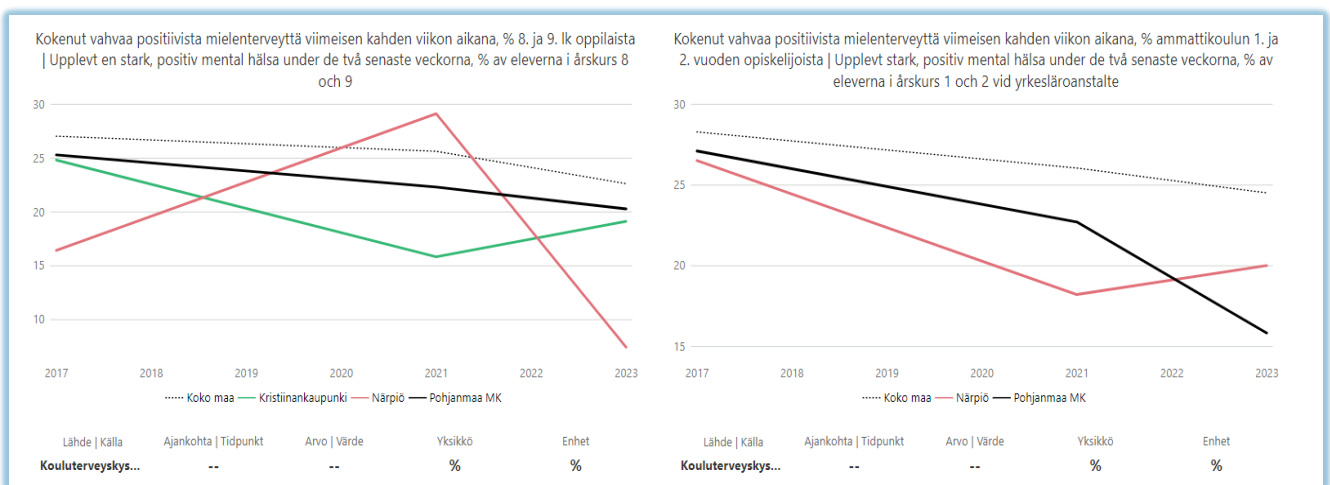
Terveystilan tarkasteluun otetaan tähän nyt vain perusopetusikäiset, koska meillä jatko-opintoihin kuitenkin nuoret hajaantuvat merkittävästi, ja Kaskisten omia nuoria ja heidän hyvinvointiansa on niiltä osin vaikea tilastoista löytää.

Alla olevista tilastoista Kaskinen pitäisi löytyä 4. ja 5. luokan oppilaita koskevassa kyselyssä, mutta jostain syystä kouluterveydenosalta kyseinen tilasto on jäänyt tilastoimatta.

3.2.4 Mielensterveys

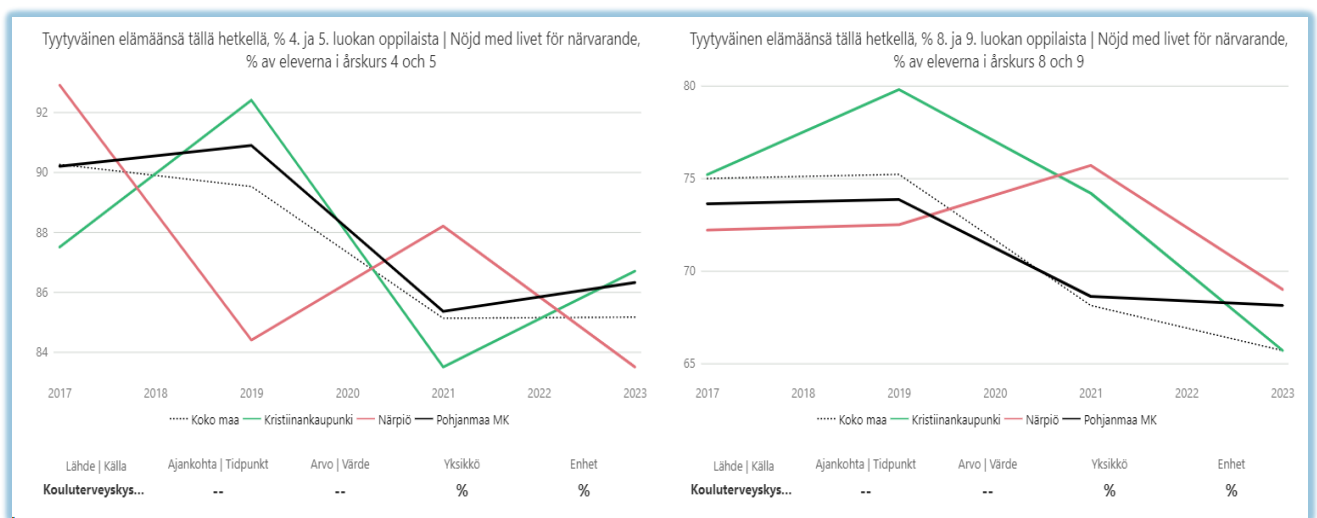
Nuorten mielensterveydessä meillä ei ole oman kaupungin tuloksia, mutta alla olevat tilastot kertovat kuitenkin samaa linjaa alueella, mitä koko suomen osalta on myös tiedostettu. Nuoret voivat huonommin, mielensterveyden haasteet, ahdistuneisuus lisääntyneet merkittävästi. Jokaisessa kunnassa on kiinnitettävä huomio erityisesti nuorten hyvinvointiin ja myös syrjäytymisen ehkäisyyn. Kunnissa tätä voidaan tukea järjestämällä nuorille mahdollisuuksia erilaisiin harrastuksiin, etsivä nuorisotyö ja myös hyvinvointialueen lastensuojelutyö, sekä sosiaalityö ovat tärkeässä roolissa vaikuttamassa nuorten hyvinvointiin. Koulupsykologien ja kuraattoreiden saatavuudessa on myös valtakunnallisestikin haasteita.

3.2.5 Elämänlaatu

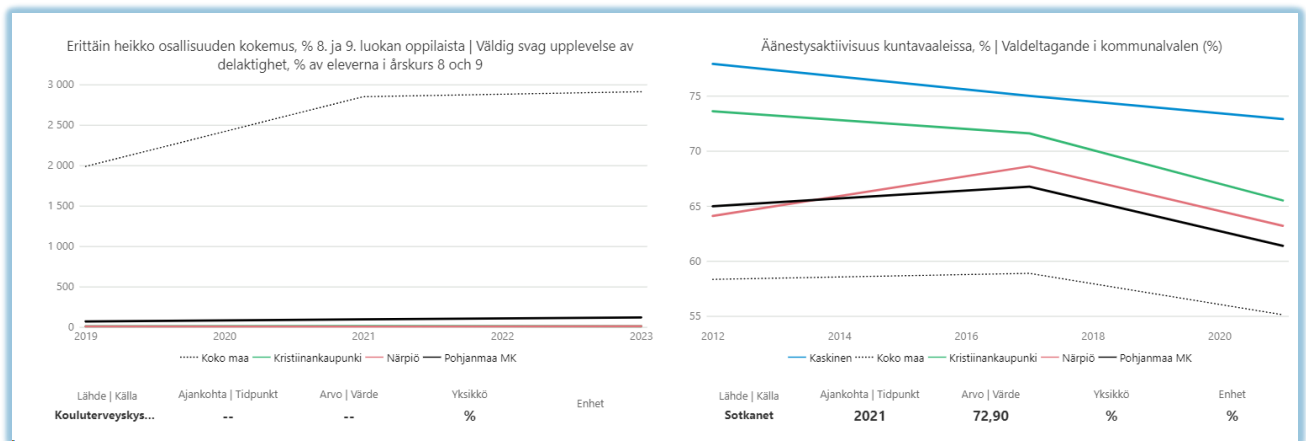
Kouluterveyskyselyllä on kartoitettu perusopetusikäisten, sekä lukio ja ammatillisessa koulutuksessa olevien tyytyväisyyttä omaan elämänlaatuun. Kaskisten alakoulujen kyselyn tulokset ei ole nousseet tilastoihin, joten ne on jäänyt kouluterveydenhoidossa viemättä tilastoihin oikein. Yläkoulu ja jatko-opiskelijat ovat kirjautuneet oppilaitoksen sijaintikuntaan.

Alakoulun osalta Kristiinankaupungin osalta elämänlaadun kokemus on parempi kuin Pohjanmaalla tai Suomessa keskimäärin ja tilastossa on selkeää nousua. Toisaalta yläkoulujen kyselyiden perusteella vertailussa laskua on kaikilla vertailussa mukana olevilla.

3.2.6 Osallisuus

Osallisuutta mitataan kouluterveyskyselyllä 8. ja 9. luokan oppilaiden osalta ja Kaskisista ei siis saada omaa tulosta. Tilastossa näemme nyt tämän alueen tulokset ja tässä olemme koko maata paljon jäljessä. Äänestysaktiivisuus on toinen mittari ja tässä tilastoissa on nyt kuntavaalien äänestysaktiivisuus, koska kyse on kunnallisesta päätöksen teosta ja arvioidaan nimenomaisen kunnan hyvinvointityötä.

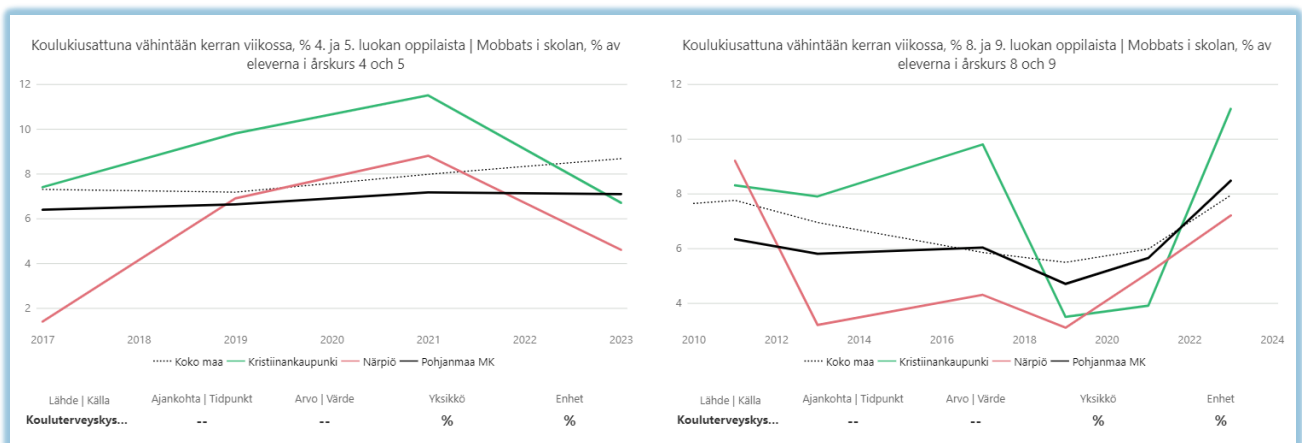
Äänestysaktiivisuuteen voidaan lisätä tiedot 2023 eduskuntavaalien osalta, jolloin äänestysprosentti oli 74,1 %.

3.2.7 Turvallisuus

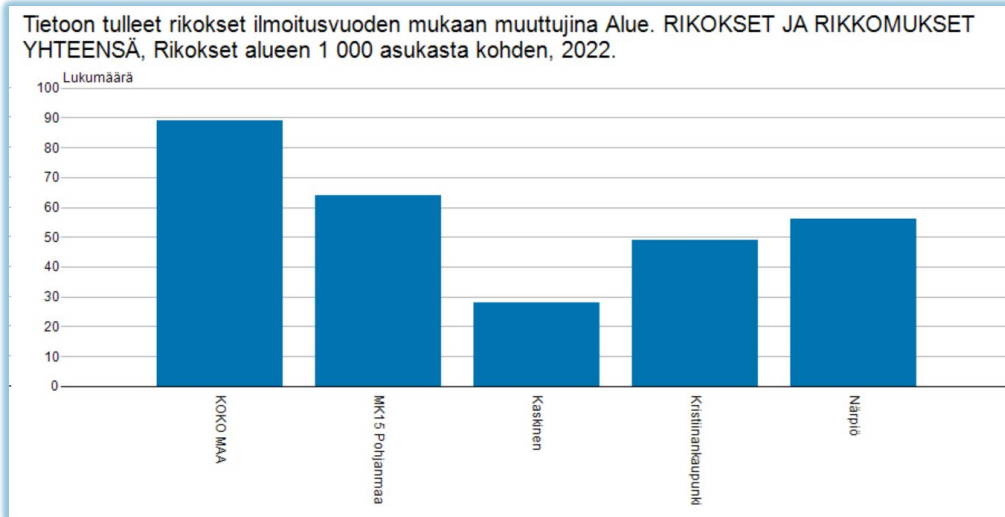
Turvallisuus käsitteenä on hyvin laaja, ja sitä voidaan tarkastella eri näkökulmista. Useat erilaiset indikaattorit kertovat myös kaupungin turvallisuuden tilasta (mielenterveys, syrjäytymisen ehkäisy, liikkuminen, jne.). Arkiturvallisuus syntyy monista tekijäistä ja siihen vaikuttaa myös kaupungin infran kunto, kaavoitus, viihtyisyys ja verkostot.

Turvallisuuden yhtenä tilastona on käytetty kouluterveyskyselyn tilastoa kiusaamisesta. Kaskisten koulun tilasto ei ole näkyvässä, sen vuoksi otamme tähän naapurikuntien Närpiön ja Kristiinankaupungin tilastot koko Pohjanmaan ja Suomen tilastojen rinnalle. Alakoulussa tehty kysely osoittaa meillä naapureissa olevan suuntauksen parempaan ja olemme paremmalla tasolla kuin Pohjanmaan ja Suomen tilastoissa keskimäärin ollaan. Yläkouluikäisten tilastoissa kiusaamista on näkyvässä hurjana kasvuna etenkin Kristiinankaupungissa, mutta myös Närpiössä on kiusaamisen kokemukset kasvaneet.

Turvallisuutta voidaan tarkastella useasta eri näkökulmasta. Yksi yleinen turvallisuutta mittaava tilasto on rikosten määrä /1000 asukasta kohden. Tällöin rikosten määrä suhteutetaan aina 1000 asukasta kohden ja kunnan koolla ei ole tarkastelussa merkitystä.

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

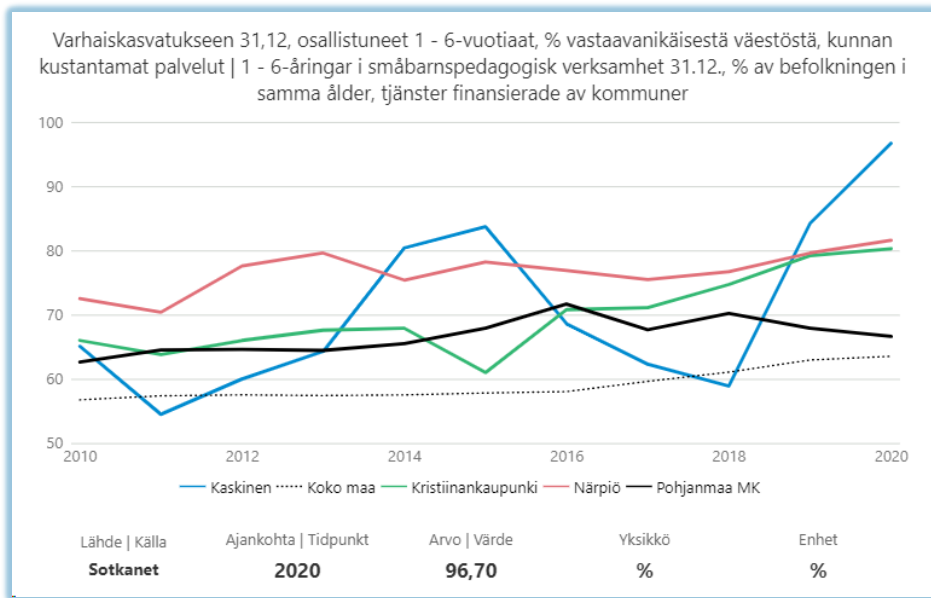

	Henkilövahinkoon johtaneita tieliikenneonnettomuuksia			
	2020	2021	2022	2023*
Yhteensä				
Yhteensä				
MK15 Pohjanmaa	101	107	110	108
Kaskinen	1	1	0	0
Kristiinankaupunki	4	8	7	4
Närpiö	9	11	8	7

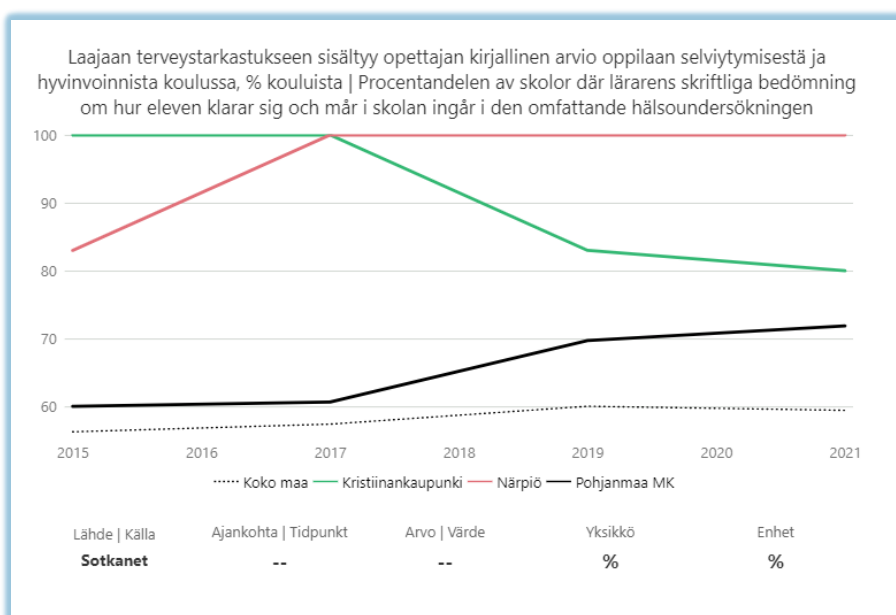
Tieliikenneturvallisuus on Kaskisissa tilastojen valossa hyvä. Oman riskin luo kaupungin läpi kulkeva rautatie, ja tasoristeyksiä on yhteensä 4, joista kantatiellä menevässä osuudessa on puomit, kaupungin alueella yksi on vain kevyenliikenteen ylitettävä ja kaksi muuta ovat ilman puomeja olevat risteykset. Vuonna 2021 on ollut viimeisin tasoristeysonnettomuus. Tämän jälkeen kaupungin osalta on tasoristeyksiin laitettu pakollinen pysähtyminen-merkit kummaltakin lähestymissuunnalta, sekä toiseen risteykseen myös hidasteet.

3.2.8 Sivistystoimi

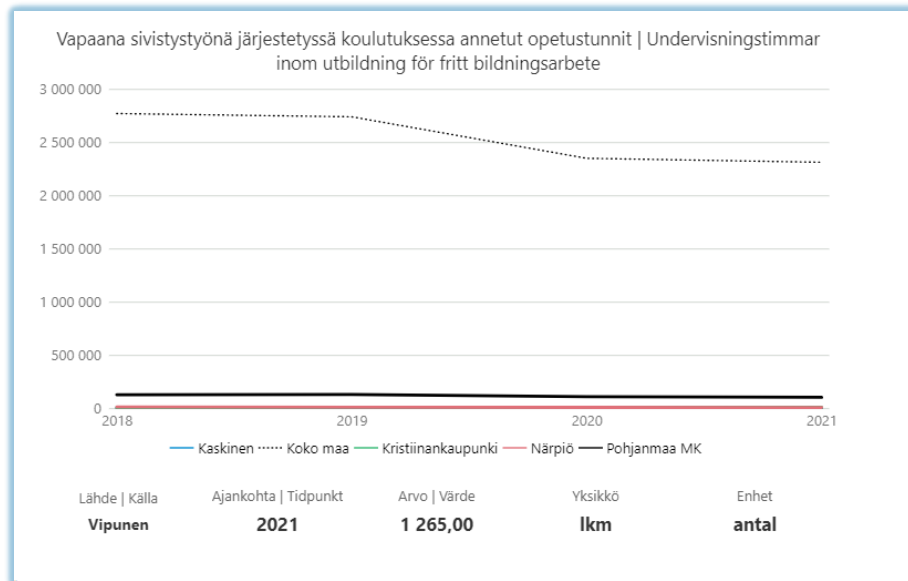
Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä on ollut tasaisessa kasvussa ikäryhmään suhteutettuna. Syitä tähän voi olla esimerkiksi työllisyyden parantuminen, päivähoitomaksujen alarajan nosto, sekä yhteiskunnallinen keskustelu varhaiskasvatuksen merkityksestä.

Kaskisten osalta tilastoon ei ole päivittynyt laajaan terveystarkastukseen tehtävä opettajan kirjallisen osion tekeminen, joka on toteutettu vuosiluokilla 4. ja 5. Samaisen kyselyn osalta ei ole päivittyneet muukaan tilastot, joten kyseessä on varmastikin ongelma kouluterveydenhuollon kirjausten siirtymisessä tai tilastoinnissa.

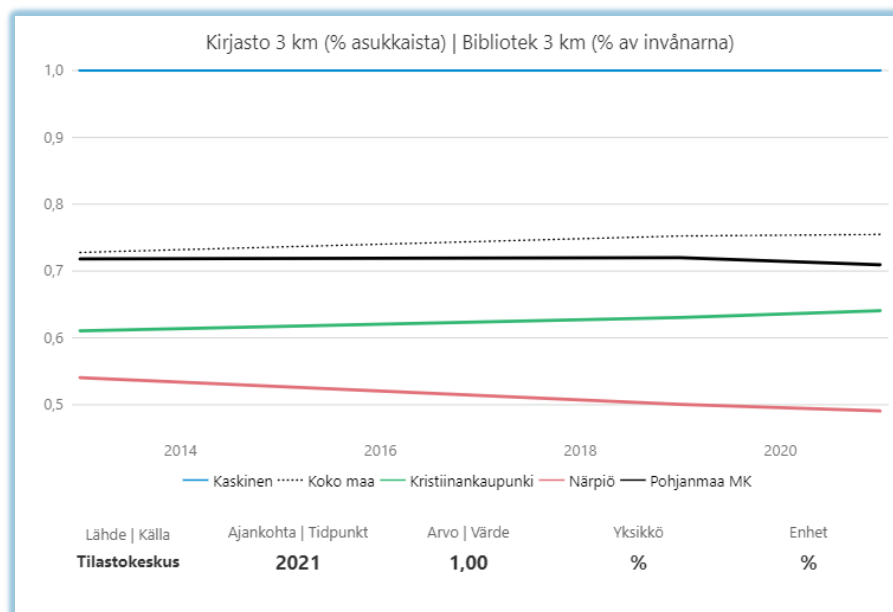

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

3.2.9 Kulttuuritoimi

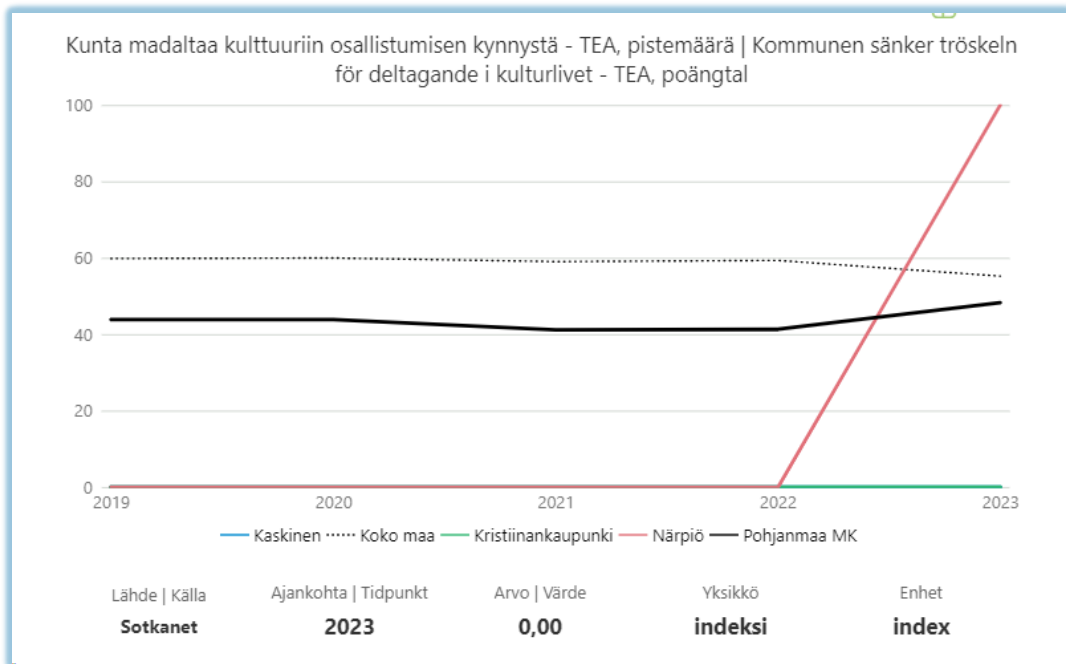
Kulttuuritoimea tarkastellessa on nostettu esimerkiksi matkat lähimpään kirjastoon ja tässä suhteessa Kaskinen onnistuu hyvin, koska on pinta-alaltaan pieni ja kaikki palvelut on hyvin helposti ja lyhyen matkan päässä saavutettavissa. Kirjasto tarjoaa kulttuurin ja kirjallisuuden lisäksi mahdollisuuksia jokaiselle päästä internettiin, käyttää tietokoneita, Kaskisissa sieltä on myös ollut lainattavissa mm. frisbeegolf – välineitä. Kirjasto on myös kohtamispaikka, jonka sosiaalista merkitystä tulisikin korostaa enemmänkin.

Tarkasteluun on nostettu myös museoiden sijainti ja saavutettavuus. Kaskisten osalta tilasto ei näytä mitään, ja tilasto on kuitenkin suoraan tilastokeskuksen tilastoja, joten meillä on luultavasti

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

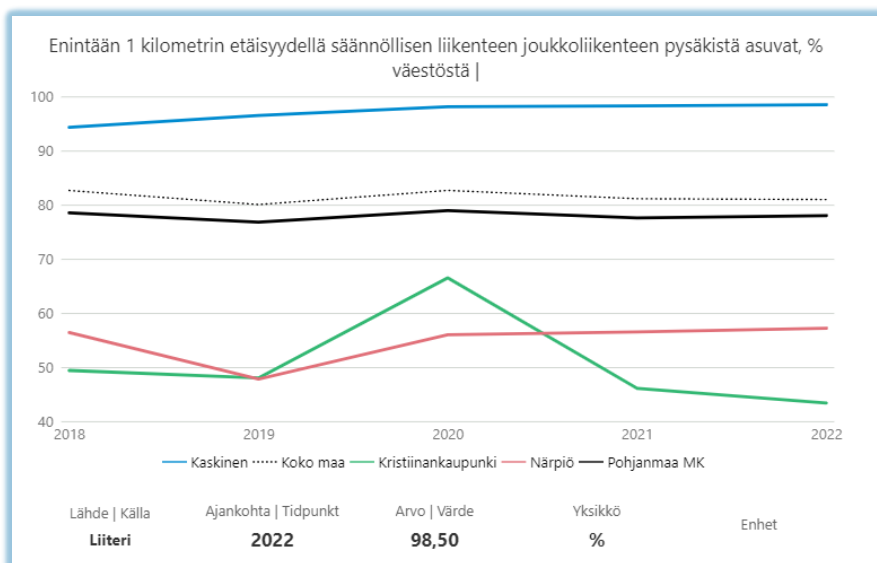
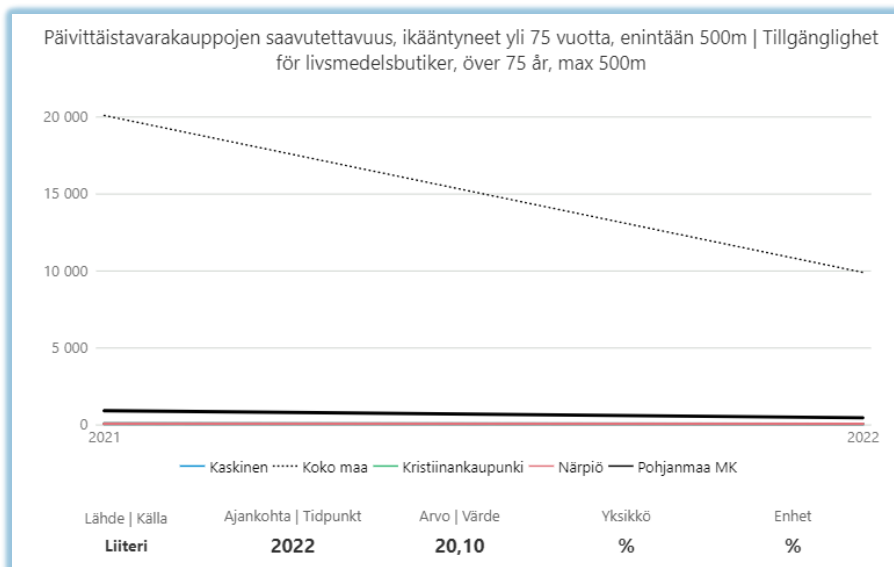
kirjaamatta museot rekisteriin, josta nämä tiedot nousevat tarkasteluun. Teatterien osalta meillä ei nouse tilastoon, koska siinä tarkastellaan vain alle 20 km sijainnilla olevat asukkaat. Toisaalta elokuvateatterit eivät ole päässeet tarkasteluun, vaikka tarjoavat osaltaan myös kulttuuria. Elokuvateattereita meillä löytyy kaikista lähikunnista (Kristiinankaupunki, Närpiö, Teuva).

Kunta voi madaltaa kulttuuriin osallistumista tarjoamalla asukkaille mahdollisuuksia ilmaisiin kulttuurielämyksiin ja mahdollistamalla jokaisen osallistumista. Kaskisissa on ollut mm. taidenäyttelyitä, markkinat, kalarantapäivät ja niihin liittyen erilaisia avoimia esityksiä kulttuurin puolelta ja myös kolmassektori järjestää matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia. Museot ovat pitäneet myös avoimen ovien päiviä ja on myös suoraan lapsille suunnattua toimintaa. Nämä eivät ole kirjautuneet meillä tilastoon ja sen vuoksi tilastossa ei näy Kaskisten tulosta.

3.2.10 Tekninen toimi

Teknisen toimen osalta hyvinvointia tarkastellaan sen valossa, miten liikkuminen ja osallisuutta mahdollistetaan erilaisten väylien ja esteettömyyden näkökulmasta. Lähivirkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuus alle 1 km etäisyydellä on meillä 100%.lla asukkaista. Lisäksi päivittäistavarakaupat ja joukkoliikenteen pysäkit ovat lähes kaikille lyhyen matkan päässä ja helposti saavutettavissa. Tilasto ei kuitenkaan tuo esiin ongelmia, jos joukkoliikennettä ei pysäkeistä huolimatta juurikaan ole.

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

Alla olevassa tilastossa on tämän hetken tilanne kevyenliikenteen väylien osalta. Tilastossa laskentatapa on muuttunut vuoden 2010 jälkeen, joka näkyy kevyenliikenteen väylien määrän vähentymisenä.

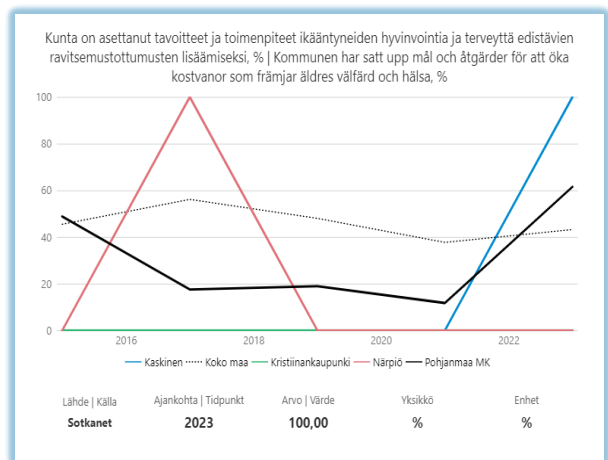
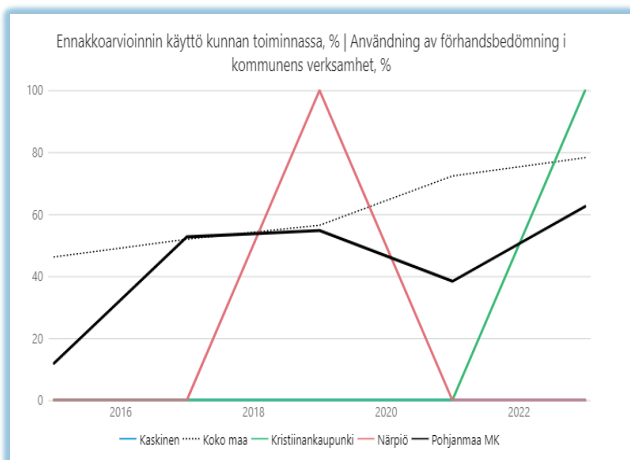
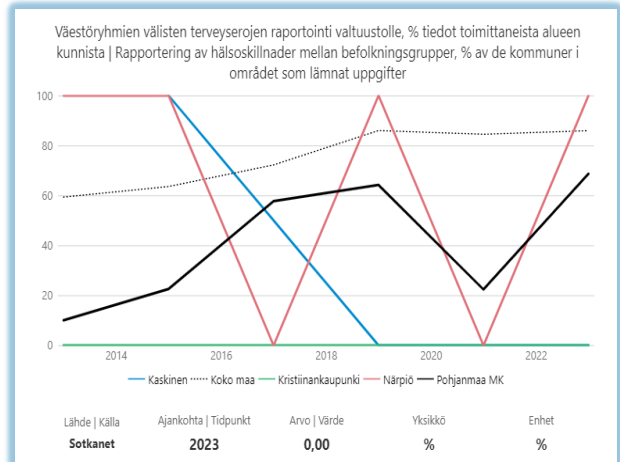
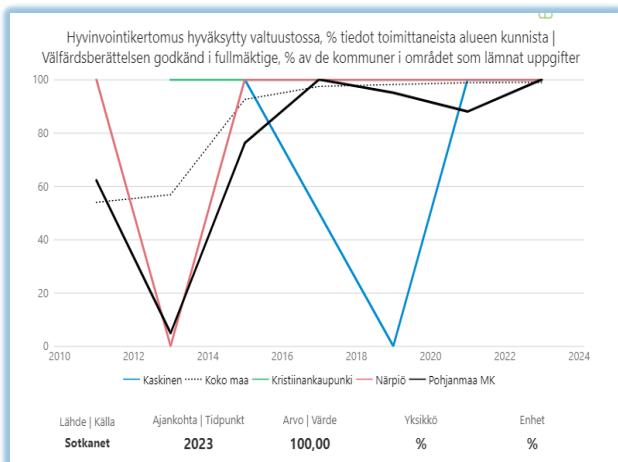
KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLIÄ (METRIÄ) / ASUKAS | LÄTT TRAFIKLED (METER) / INVÅNARE

Vuosi	Kaskinen	Koko maa	Kristiinankaupunki	Närpiö	Pohjanmaa	MK
2010	13,87	657,28		10,57		44,47
2012		460,56		1,59		16,62
2014	2,22	556,22	0,57	0,43		19,52
2016	2,33	537,30	0,59	0,53		21,10
2018	2,35	673,17	1,81	0,53		25,13
2020	2,41	716,40	2,31	0,53		26,11
2022	2,33	737,92	2,35	0,52		26,01

3.2.11 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

Kunnissa tulee olla nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen taho ja tämä Kaskisissa toteutuu tällä hetkellä. Lisäksi hyvinvointisuunnitelma- ja kertomus tulee hyväksyä valtuustossa.

Hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty 2023 ja nyt hyvinvointikertomus tulee hyväksyttäväksi vuosittain 2024 alkaen. Ennakoarvioinnin käyttö pitäisi saada näkyväksi ja systemaattiseksi toiminnaksi. Päätöksen teossa voisi olla ennakoarviointi kirjattuna myös asian esittelyn yhteyteen.

Hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen tavoitteena on toimia tiedolla johtamisen työkaluina koko kaupungin organisaatiossa ja päätöksen teossa. Kertomuksen liitteenä toimitetaan myös aiempi hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista tulee seurata sektoreittain ja tulevana vuosina saamme näkyviin mahdolliset vaikutukset.

Hyvinvointikertomus vuodelta 2023, Kaskisten kaupunki

Lähteet

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavilla:
<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2021/20210612#Lidm45949346009920>

Liiteri (2022). Tilastot. Saatavilla: <https://liiteri.ymparisto.fi/>

Lipas (2022). Liikuntapaikat. Saatavilla: <https://www.lipas.fi/tilastot>

Pohjanmaa lukuina <https://www.pohjanmaalukuina.fi/home/>

Terveystieteiden laitos (1326/2010). Sosiaali- ja terveysministeriö,
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101326#L1>

WHO, <https://www.who.int/about/governance/constitution>

HYTE-kerroin – kannustin kunnille - THL

<https://tilastot.kirjastot.fi/>

Tilastot on koottu Kuntamaisema -ohjelmiston toimesta eri lähteistä (mm. tilastokeskus, Sotkanet, Liiteri, Kirjastot, Vipunen, kouluterveyskysely).